

Situační a výhledová zpráva

**LÉČIVÉ, AROMATICKÉ
A KOŘENINOVÉ ROSTLINY**

Prosinec 2012

Vydává Ministerstvo zemědělství

Odbor rostlinných komodit MZe

Odborné redaktorky

Ing. Marie Tošovská, CSc. MZe
Bc. Irena Buchtová MZe

Ředitelka odboru rostlinných komodit:

Ing. Eva Divišová MZe

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Agromická fakulta a Zahradnická fakulta MENDELU, Brno
Český statistický úřad, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Ministerstvo zdravotnictví, Praha
PELERO CZ o. s., Brno
Pěstitelé a zpracovatelé LAKR v ČR
Státní rostlinolékařská správa, Praha
Sdružení ČESKÝ KMÍN, Keřkov
Sdružení ČESKÝ MÁK, Praha
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Brno

Autorky touto cestou děkují za spolupráci všem zpracovatelům podkladů.

OBSAH

Úvod	4
Souhrn	4
Zásahy státu a opatření EU u komodity LAKR	5
1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU	5
2. Vnější obchodní politika EU	6
3. Daňová politika	7
4. Dotační politika v rámci společné zemědělské politiky EU	7
4.1. Přímé platby	7
4.2. Program rozvoje venkova	9
4.3. Národní podpory	10
5. Kontrola jakosti	14
6. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě LAKR	15
Spolupráce státní správy a odborné praxe v oblasti LAKR	21
Světový a evropský trh	21
Ekologická produkce LAKR v ČR	22
Produkce LAKR v ČR	23
1. Pěstování LAKR v ČR	23
2. Sběr léčivých rostlin v ČR	25
3. Cenový vývoj	26
4. Osivo a sadba	26
Zahraniční obchod ČR s LAKR	27
1. Zahraniční obchod s kořením	28
2. Zahraniční obchod s léčivými rostlinami	31
Produkce a zahraniční obchod s kmínem v ČR	32
Příloha	37

ÚVOD

Předkládaná situační a výhledová zpráva (SVZ) doplňuje a aktualizuje SVZ vydanou v prosinci roku 2010. Předcházející zprávy, mimo výše uvedenou, vydalo MZe v říjnu 1995, dubnu 2003, listopadu 2004, červenci 2007 a v prosinci 2008.

SVZ se zabývá situací v oblasti pěstování a zpracování léčivých, aromatických a kořeninových rostlin v České republice s cílem předložit informace o postavení sektoru léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (LAKR) v tuzemském, evropském i světovém prostředí odborníkům, stejně jako široké veřejnosti, včetně představení legislativního zázemí v rámci společné zemědělské politiky EU i zemědělské politiky ČR. Vzhledem k tomu, že v rámci tohoto sektoru se jedná o více než 30 rostlinných druhů s velmi rozdílným rozsahem pěstování a využití, je sestavení odpovídajícího přehledu velmi obtížné.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty přístupné na internetové adrese: <http://eagri.cz/>, navigace – zemědělství, rostlinné komodity, léčivé, aromatické a kořeninové rostliny, situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny patří mezi zajímavé komodity světového obchodu. Ve středu zájmu jsou především pro své konečné využití, proto stále více nabývá na významu kvalita výsledného produktu. Tato skutečnost je určující pro pěstování LAKR, kdy se nejen objem, ale i způsob pěstování stal základem pozornosti pěstitelů, zpracovatelů i spotřebitelů. Proto hlavním trendem posledních let je zavedení správné pěstitelské praxe včetně posklizňové úpravy a skladování jak v konvenčním, tak i ekologickém zemědělství – a to ve světovém, evropském i domácím prostředí. Zajímavými součástmi českého pěstování LAKR je nově pěstování tzv. zeleného koření (řezané natě) i tradičně hobby pěstování LAKR.

Dle údajů ČSÚ lze v tuzemské produkci LAKR vyzorovat v období posledních 12 let kolísání pěstebních ploch s vrcholy přes 11 tis. ha v letech 2003 a 2004 a propadem na cca 4 tis. ha v roce 2008. V roce 2010 se plocha navýšila na 7 864 ha, nárůst pokračoval i v roce 2011 na 8 588 ha, v roce 2012 se pěstební plocha udržela na 7 225 ha.

V roce 2010 byly LAKR pěstovány na 7 864 ha se sklizní v objemu 5 605 t s nízkým výnosem 0,71 t/ha. V roce 2011 vzrostly pěstební plochy léčivých a kořeninových rostlin na 8 588 ha s produkcí 7 061 t a výnosem 0,82 t/ha. Nejvýznamnějšími velkoplošně pěstovanými komoditami byly i v roce 2010 a 2011 ostropestřec, kmín, námel a mák s využitím makoviny.

Z přehledů zahraničního obchodu ČR, včetně vnitrounijního, u skupiny LAKR vyplývá záporná bilance u komodit skupiny koření, u skupiny rostlin pro voňavkářství a farmacii pak došlo v roce 2011 k výraznému zvýšení deficitu zahraničního obchodu z důvodu poklesu vývozu makoviny. Významnou exportní komoditou zůstává kmín, u kterého v roce 2010 došlo poprvé ke kladné bilanci zahraničního obchodu v množstevním i finančním objemu. Tento trend pokračoval i v roce 2011.

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY LAKR

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí EU, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém INTRASTAT (informace na www.czso.cz).

Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.). Povinnost vykazovat data pro Intrastat v ČR může vzniknout jen osobám (právníkům i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, tj. osobám, kterým finanční úřad přidělil DIČ. Zpravodajskými jednotkami se mohou stát i osoby, které jsou registrované k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraniční osoby s daňovou povinností k DPH v ČR, pokud se registrovaly k DPH a DIČ jim přidělil Finanční úřad pro Prahu 1. Místně příslušným celním úřadem pro odevzdávání výkazů pro Intrastat i pro registraci k elektronickému předávání těchto výkazů je pro tyto zpravodajské jednotky Celní úřad Praha 1, Washingtonova 11, Praha 1.

Od 1. 1. 2009 došlo ke změně limitu hodnoty zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu. Práh pro vykazování činí 8 mil. Kč fakturované hodnoty zboží odeslaného do jiného členského státu EU i přijatého z jiné členské země EU za rok. Další významnou změnou je povinné uvádění údajů o vlastní hmotnosti zboží do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky.

Základní nařízení Evropské unie

- a) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91, ve znění nařízení EP a ER (ES) č. 222/2009,
- b) Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92, ve znění pozdějších předpisů (NK (ES) č. 1915/2005, 31/2010 a 96/2010),
- c) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi a o zrušení NR (ES) č. 1172/1995, ve znění pozdějších předpisů,
- d) Nařízení Komise (EU) č. 92/2010, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se třetími zeměmi, pokud jde o výměny údajů mezi celními orgány a národními statistickými úřady, sestavování statistik a posuzování kvality,
- e) Nařízení Komise (EU) č. 113/2010, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 471/2009, o statistice Společenství týkající se zahraničního obchodu se

- třetími zeměmi, pokud jde o rozsah obchodu, definici údajů, sestavování statistiky obchodu podle podnikových ukazatelů a fakturační měny a ozvláštní zboží a pohyby,
- f) Nařízení Komise (ES) č. 1833/2006, o klasifikaci zemí a území pro statistiku zahraničního obchodu Společenství a statistiku obchodu mezi členskými státy,
  - g) Nařízení Rady (EHS) č. 2913/1992, kterým se vydává celní kodex Společenství,
  - h) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 450/2008, kterým se stanoví celní kodex Společenství (Modernizovaný celní kodex),
  - i) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů,
  - j) Nařízení Komise (ES) č. 1006/2011, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/1987,
  - k) Směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi ČR a ostatními členskými státy ES, ve znění vyhlášky č. 563/2006 Sb., 393/2008 Sb. a 317/2010 Sb.,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník.

Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s Nařízením Komise EHS č. 2658/87), elektronická podoba na adrese http://ec.europa.eu/taxation_customs/dds2/taric/taric_consultation.jsp?Lang=cs&redirectionDate=20110215 nebo na adrese www.celnisprava.cz/cz/aplikace a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, tzn. se členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko.

Další významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je **oblast Středomoří** (Maroko, Palestina, Tunisko, Jordánsko, Libanon, Egypt, Alžírsko).

Neméně důležitá z hlediska zemědělských komodit je dohoda o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí (**ACP**). Významné jsou rovněž preferenční dohody s Tureckem, Izraelem a Chorvatskem, dále s Čínou, Chile, Makedonií, Mexikem a JAR.

S vyspělými mimoevropskými zeměmi, jako je Austrálie, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Hongkong, Tchaj-wan, Nový Zéland, Singapur a USA, probíhá obchod EU na

základě smluvních celních sazeb. Na některé vybrané zemědělské výrobky existují komoditní preferenční ujednání.

Pro úplnost je třeba zmínit, že za stanovených podmínek je možné partnerům poskytnout **jednostranné (autonomní) preference**, obvykle v podobě snížení, resp. odstranění celních sazeb. EU této možnosti využívá ve vztahu vůči rozvojovým a nejméně rozvinutým zemím podle Všeobecného systému preferencí, zemím západního Balkánu, 20 zámořským zemím a územím, s nimiž mají Dánsko, Francie, Velká Británie a Nizozemsko zvláštní vztahy.

3. Daňová politika

Na základě zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 362/2009 Sb.), jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. V roce 2010 byla základní sazba daně 20 % a snížená 10 %.

Od 1. 1. 2012 došlo ke zvýšení snížené sazby DPH z 10 % na **14 %**, základní sazba zůstává **20 %**. Novela zákona č. 235/2004 Sb. zavádí s účinností od 1. 1. 2013 zvýšenou sazbu DPH, kdy místo snížené sazby 14 % a základní sazby 20 % budou sazby ve výši 15 % a 21 %.

4. Dotační politika v rámci společné zemědělské politiky EU

Hlavní podpůrné programy realizované v roce 2012:

- a) Přímé platby
- b) Program rozvoje venkova
- c) Národní podpory

4.1. Přímé platby

Jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS)

Potenciální žadatel má možnost zpracovat tzv. Jednotnou žádost (JŽ) v elektronické podobě na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu farmáře SZIF. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s Jednotnou žádostí (JŽ). Jedná se zejména o podání JŽ na SAPS, Dojnice, SSP, STP, Top-Up, LFA, Natura 2000 a AEO, u nichž je žadateli umožněno využití elektronických předtisků žádostí pro následné podání.

Hlavním cílem jednotné platby na plochu zemědělské půdy (tzv. SAPS) je zabezpečit zemědělcům stabilní příjmy. Konkrétní podmínky poskytnutí podpory upravuje **nařízení vlády č. 47/2007 Sb.**, o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy EU. Žádost o poskytnutí podpory SAPS je podávána v rámci tzv. Jednotné žádosti, a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Jednou z podmínek pro poskytnutí podpory je dodržení minimální výměry, na kterou může být poskytnuta podpora, která činí v součtu všech půdních bloků/dílů půdních bloků (PB/DPB) v žádosti nejméně 1 ha zemědělské půdy. Dotčené PB/DPB musí být vedeny v Evidenci využití zemědělské půdy podle uživatelských vztahů (tzv. LPIS). Zemědělská půda, na kterou je

požadováno poskytnutí finanční podpory, musí být na žadatele vedena v LPIS nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o podporu.

SAPS je poskytován ze zdrojů Evropské unie na hektar způsobilé a oprávněné zemědělské půdy. Za půdu způsobilou je považována ta, která se k 30. 6. 2003 nacházela v dobrém zemědělském stavu. Poskytnutí finanční podpory v rámci SAPS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (tzv. GAEC) a od roku 2009 také dodržováním některých zákonných požadavků na hospodaření (tzv. SMR), které jsou společně s GAEC známy jako podmínky podmíněnosti (tzv. Cross-Compliance).

Vzhledem k tomu, že novým členským státům po svém vstupu do EU nebylo umožněno vyplácet přímé platby v plné výši, bylo v přístupových smlouvách stanoveno jejich postupné navyšování. Přehled základních ukazatelů SAPS v ČR je uveden v následující tabulce.

Srovnání obálek a sazeb SAPS v letech 2004 - 2012

Rok	Nařízení vlády	Úroveň plateb EU-15	Obálka SAPS (mil. EUR)	Sazba (EUR/ha)	Směnný kurz (CZK/EUR)	Sazba (CZK/ha)
2004	243/2004	25 %	198,940	56,41	32,45	1 830,40
2005	144/2005	30 %	249,296	71,42	29,55	2 110,70
2006	144/2005	35 %	310,457	88,89	28,32	2 517,80
2007	47/2007	40 %	355,384	101,40	27,53	2 791,50
2008	47/2007	50 %	437,762	124,16	24,66	3 072,20
2009	47/2007	60 %	517,895	147,43	25,16	3 710,00
2010	47/2007	70 %	581,177	165,07	24,60	4 060,80
2011	47/2007	80 %	667,365	189,32	24,75	4 686,50
2012	47/2007	90 %	755,659	214,28	25,141	5 387,30

S ohledem na negativní dopady letošního extrémně suchého počasí na zemědělce v některých regionech ČR bylo rozhodnuto o vyplácení záloh na SAPS všem žadatelům o tuto platbu ve výši 50 % v termínu od 16. 10. 2012.

Národní doplňkové platby k přímým podporám

Národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top-Up) jsou poskytovány v souladu s nařízením vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů, v návaznosti na přímo použitelné předpisy EU.

Počátkem roku 2012 došlo vzhledem k napjaté situaci ve státním rozpočtu ke změně nařízení vlády č. 112/2008 Sb., ve smyslu dočasného zastavení přijímání žádostí o Top-Up pro rok 2012, a to s účinností od 1. 4. 2012 (nařízení vlády č. 107/2012 Sb.). Následně se v průběhu roku podařilo Ministerstvu zemědělství zajistit možnost dodatečných finančních prostředků na Top-Up pro rok 2012 a byl zahájen legislativní proces přípravy návrhu nařízení vlády, umožňující příjem žádostí a výplatu Top-Up. Tento návrh nařízení vlády byl schválen s nabytím účinnosti od 15. října 2012, termín pro podávání žádostí je 1. listopad 2012.

V rámci národních doplňkových plateb v roce 2012 byla podpora poskytována na následující dotační tituly:

- platba na chmel,
- platba na přežvýkavce (skot, ovce, kozy)
- platba na chov ovcí a na chov koz,
- platba na chov krav bez tržní produkce mléka,
- platba na brambory pro výrobu škrobu a
- platba na zemědělskou půdu**, která v roce 2011 nebyla součástí národních doplňkových plateb.

Návrh na zpětné zařazení platby na zemědělskou půdu, který se týká sektoru LAKR, byl do návrhu nařízení vlády vložen s ohledem na pracovní dokument Evropské Komise (DS/2011/14/REV2), který Komise představila v závěru loňského roku. Na základě tohoto dokumentu bude od roku 2012 nově v nových členských státech aplikující tyto platby posuzována modulace, a to individuálně na farmu v závislosti na celkovém součtu přímých plateb (SAPS, zvláštní platba dle čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009, oddělená platba na cukr a oddělená platba na rajčata) a národních doplňkových plateb.

4.2. Program rozvoje venkova 2007 - 2013 (PRV)

Pro sedmileté programovací období byl na podporu rozvoje venkova jako součást společné zemědělské politiky Evropské unie ustaven zvláštní finanční nástroj – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD). Legislativa upravující pravidla financování z tohoto fondu vyžadovala, aby členské země zpracovaly strategii pro rozvoj venkova a vlastní program s konkrétními cíli intervencí pro období let 2007 – 2013. Národní strategický plán rozvoje venkova ČR (NSPRV) vychází z hlavních strategických priorit EU pro léta 2007 – 2013 (konkurenceschopnost, ochrana přírody, životního prostředí a krajiny, rozvoj a diverzifikace venkovského života), vyjádřené nařízením Rady ES č. 1698/2005, s důrazem na zvyšování ekonomického růstu, vytváření nových pracovních příležitostí a udržitelný ekonomický rozvoj. Dále navazuje na nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, o financování Společné zemědělské politiky, a na rozhodnutí Rady 2006/144/ES, o Strategických pokynech Společenství pro rozvoj venkova: programové období 2007 – 2013. V právních předpisech ČR jsou podrobnosti stanovené v Pravidlech, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013, vydané MZe pod čj. 22197/2007–10000.

Program rozvoje venkova se člení do čtyř základních os, z nichž každá naplňuje jeden z dílčích cílů, a dále se člení na opatření:

Osa I - Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví

- I.1.1. Modernizace zemědělských podniků
- I.1.2. Investice do lesů
- I.1.3. Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům
- I.1.4. Pozemkové úpravy
- I.2.1. Seskupení producentů
- I.3.1. Další odborné vzdělávání a informační činnost
- I.3.3. Zahájení činnosti mladých zemědělců
- I.3.4. Využívání poradenských služeb

Osa II - Zlepšení životního prostředí a krajiny

- II.1.1. Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech
- II.1.2. Platby v rámci oblastí Natura 2000 na zemědělské půdě a Rámcové směrnice pro vodní politiku 2000/60/ES
- II.1.3. Agroenvironmentální opatření
  - II.2.1. Zalesňování zemědělské půdy
  - II.2.2. Platby v rámci Natury 2000 v lesích
  - II.2.3. Lesnicko-environmentální platby
  - II.2.4. Obnova lesního potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesů

Osa III - Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

- III.1.1. Diverzifikace činností nezemědělské povahy
- III.1.2. Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje
- III.1.3. Podpora cestovního ruchu
  - III.2.1. Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby
  - III.2.2. Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova
  - III.3.1. Vzdělávání a informace

Osa IV – Leader

- IV.1.1. Místní akční skupina
- IV.1.2. Realizace místní rozvojové strategie
- IV.2.1. Realizace projektů spolupráce

Technická pomoc

Technická pomoc je potřebná na podporu aktivit nezbytných pro monitoring, hodnocení řízení a realizace PRV a pro zdokonalování opatření obsažených v tomto programu. Jedná se zejména o práce spojené s vypracováním postupů a materiálů nezbytných pro proces administrativy od podání žádostí až po vyhodnocování jednotlivých opatření.

Přehled podopatření je následující:

- V.1. Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu
- V.2. Zřízení a provoz Celostátní sítě pro venkov
  - V.2.1. Struktury potřebné pro provoz sítě
  - V.2.2. Akční plán

Pro sektor léčivých a kořeninových rostlin je prioritní opatření osy I. – 1.1.1.- Modernizace zemědělských podniků. V tomto opatření bylo v rámci záměrů staveb a technologií pro rostlinnou výrobu možno využít finanční prostředky na skladovací kapacity, skleníky, fóliovníky a další speciální pěstební plochy, hlavní závlahová zařízení a technologie na zpracování a využití zbytkové, odpadní a cíleně pěstované biomasy pro vlastní potřebu podniku. **Rozpočet na tento program je pro rostlinnou výrobu vyčerpán a nebude v roce 2013 vyhlášen.**

4.3. Národní podpory (STATE AID)

V rámci národních podpor jsou poskytovány

- dotace podle zákona č. 252/1997 Sb. o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
- Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2012 na základě § 2a a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství.

Pro skupinu LAKR přicházely v úvahu následující tituly:

- **3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin**

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3. a) Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin

3. c) Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60% prokázaných přímých nákladů.

- **9. A. b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu**

9.A.b.1) Publikace doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma do výše 80 % prokázaných přímých nákladů. Subjektem je pěstitelský svaz.

9.A.b.2) Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Subjektem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz.

9.A.b.3) Podpora pořádání seminářů, školení pro pěstitelskou veřejnost do výše 60 % prokázaných přímých nákladů, avšak maximální výše podpory na jedno školení či seminář nepřesáhne částku 50 000 Kč. Subjektem je pořadatel (se souhlasem MZe).

- **9. E. Školní závody**

Dotací titul podporuje propojení praxe a odborného vzdělávání formou spolupráce podnikatelských subjektů, které obdržely statut „Školní závod“, se středními školami a vyššími odbornými školami zabezpečujícími přípravu budoucích pracovníků resortu formou dotace k výsledku hospodaření.

- **9. F. Podpora poradenství v zemědělství**

Účelem je konzultační a metodická pomoc zemědělským podnikům formou šíření informací o opatřeních Programu rozvoje venkova ČR a o aktuálních problémech při realizaci společné zemědělské politiky; transfer výsledků vědy a výzkumu do praxe. Zejména jde o:

9. F.e. Regionální přenos informací **prostřednictvím Krajských informačních středisek** pro rozvoj zemědělství a venkova (KIS),

9.F.i. Odborné konzultace k podpoře poradenství v zemědělství, zaměřená na odborné konzultace formou telefonického, elektronického, písemného či osobního kontaktu časově limitovaného (do 60 minut), které pomohou tazateli, tj. mikro, malým a středním podnikům, zodpovědět jednotlivý odborně zaměřený dotaz provozního charakteru.

- **9. H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí.**

Předmětem dotace je částečná úhrada nájmu výstavní plochy bez vybavení subjektů účastnících se české národní expozice, organizované pod gescí MZe.

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond – PGRLF

Investiční programy PGRLF Podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

Podpora se poskytuje pouze na investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (aktuální informace <http://www.pgrlf.cz/>):

Pro rok 2012 byly vyhlášeny tyto programy:

C. 1. Program Zemědělec

Cílem je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských subjektů, kdy příjemce Podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení či technologických celků, přičemž podporovaná investice musí sloužit ke snížení výrobních nákladů, modernizaci či zlepšení jakosti.

C. 3. Podpora pojištění

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Předmětem podpory je úhrada části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin a hospodářských zvířat. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky.

Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin pro případ:

- krupobití, požáru, vichřice, povodně nebo záplavy, sesuvu půdy, vyzimování, vymrznutí, jarního mrazu nebo mrazu.

Výše podpory:- až do 50 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok;

Pro účely poskytování podpory se **speciálními plodinami** rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandloně, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny),
- jahody,
- konzumní zelenina,
- okrasné rostliny vč. školek, přadné rostliny (len, konopí) a LAKR.

C. 7. Program Podpora obcím

Účelem podpory je umožnění projektových záměrů obcí (případně svazků obcí) realizovaných ve veřejném zájmu v rámci Programu rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013. Předmětem podpory je DPH jako příslušenství k nákladům vynaložených obcí (příp. svazkem obcí) na úhradu investičních a neinvestičních projektových záměrů PRV realizovaných ve veřejném zájmu.

C. 8. Program Podpora ve formě úročených povodňových půjček

Cílem předkládaného programu podpory je poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem je pořízení neinvestičního majetku a základního stáda ve formě úročené půjčky až do výše 10 mil. Kč pro jednoho žadatele.

Program je určen:

- a) osobě, která je zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a § 2e zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, který je zároveň zemědělským prvovýrobcem nebo
- b) osobě, která je zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to fyzická nebo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku nebo podnikající na základě živnostenského oprávnění provozující činnosti v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby.

Žadatelé musí splňovat následující podmínky:

- 1) žadatel předloží potvrzení obecního či městského úřadu o zasažení podniku žadatele povodní, záplavou či přívalovými dešti, přičemž škoda musí být způsobena nejdříve v roce 2010,
- 2) žadatel prokáže, že v době, kdy byla způsobena škoda povodní, záplavou či přívalovým deštěm, měl uzavřenou platnou a účinnou pojistnou smlouvu s pojistnou ochranou vztahující se alespoň na podstatnou část své průměrné roční produkce nebo příjmu souvisejícího s produkcí, týkající se statisticky nejvýznamnějších rizik v ČR nebo regionu. V případě, že nebylo možné pojistnou smlouvu uzavřít s žádnou pojišťovnou působící na trhu, žadatel tuto skutečnost Fondu sdělí a Fond tvrzení žadatele ověří.

Národní program podpory potravin KLASA

Od roku 2003 uděluje ministr zemědělství kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům národní značku kvality KLASA. Tuto prestižní značku spravuje od počátku roku 2004 Oddělení marketingu Státního zemědělského intervenčního fondu. Značka smí být udělena pouze po splnění všech podmínek stanovených v Pravidlech pro udělování národní značky KLASA. Od roku 2011 ji spravuje Oddělení podpory značky KLASA.

Národní značka kvality KLASA slouží spotřebitelům a odběratelům k lepší orientaci při identifikaci typických regionálních produktů, prezentaci jejich kvality v porovnání s konkurenčními potravinami. Značka je propůjčována na tři roky a její vlastnictví může být po této lhůtě prodlouženo, ale také může být při zhoršení kvality či porušení podmínek pro její udělení odebráno. Požadovanou kvalitu a složení výrobků mj. posuzuje a po jejím udělení kontroluje Státní zemědělská potravinářská inspekce. Značka garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Jde o proces získání důvěry spotřebitelů a odběratelů, udržení si této důvěry, což je nezbytný předpoklad rozvoje potravinářství a zabezpečení konkurenceschopnosti v rámci trhů doma i v zahraničí. Více informací o tom, jak získat značku KLASA, o pravidlech pro její udělování, grafický manuál značky KLASA včetně seznamu již oceněných výrobků lze nalézt na internetových stránkách www.eklasa.cz.

5. Kontrola jakosti

Kvalita léčivých rostlin pro farmaceutické účely je stanovena příslušnými články Českého a Evropského lékopisu a Českého farmakologického kodexu (viz podkapitola 6 - Právní předpisy). Zpracovatelé léčivých rostlin pro farmaceutický průmysl si mohou na základě evropských předpisů tvořit vlastní podnikové normy. Kvalitu u zpracovatelů, pokud jsou výrobky registrovány jako léčiva, kontroluje Státní úřad pro kontrolu léčiv (SÚKL).

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny, zpracovávané pro potravinářské účely, podléhají požadavkům, které vymezuje potravinářská legislativa. Kontrolním orgánem v této oblasti je Státní zemědělská a potravinářská inspekce.

Zpracovatelské podniky používají různé systémy řízení jakosti, jako jsou ISO 9001:2000, HACCP (Hazard analysis of critical and control points) a správné výrobní praxe GMP (Good Manufacturing Praxis).

Problematiku jakosti a zkoušení koření řeší následující platné české technické předpisy, které lze využívat v obchodním styku.

Přehled doporučených předpisů pro koření

Třídící znak	Číslo normy	Název	Účinnost od
58 0110	ČSN 58 0110	Koření. Metody zkoušení.	1. 10. 1964
58 0180	ČSN EN ISO 948	Koření a kořenící látky - odběr vzorků.	1. 4. 2010
58 0181	ČSN ISO 2825	Koření. Příprava mletého vzorku pro analýzy.	1. 4. 1994
58 0182	ČSN ISO 927	Koření. Stanovení obsahu příměsí.	1. 4. 1994
58 0183	ČSN ISO 1208	Koření. Stanovení nečistot.	1. 4. 1994
58 0184	ČSN ISO 928	Koření. Stanovení celkového obsahu popela.	1. 3. 1995
58 0185	ČSN EN ISO 7540	Mletá paprika (<i>Capsicum annuum L.</i>) - specifikace	1. 8. 2010
58 0186	ČSN ISO 930	Koření. Stanovení obsahu popela nerozpustného v kyselině.	1. 3. 1995
58 0187	ČSN ISO 939	Koření. Stanovení obsahu vlhkosti – metoda destilační	1. 3. 1995
58 0188	ČSN ISO 940	Koření. Stanovení extraktu rozpustného v alkoholu.	1. 9. 1995
58 0189	ČSN ISO 941	Koření. Stanovení extraktu rozpustného ve studené vodě.	1. 9. 1995
58 0190	ČSN ISO 1108	Koření. Stanovení netěkavého éterového extraktu.	1. 9. 1995
58 0191	ČSN ISO 3588	Koření. Stanovení stupně jemnosti mletí. Metoda ručního prosévání (Referenční metoda).	1. 9. 1995
58 0192	ČSN ISO 5564	Pepř černý a bílý, celý nebo mletý. Stanovení obsahu piperinu. Spektrofotometrická metoda.	1. 7. 1995
58 0193	ČSN ISO 5566	Kurkuma. Stanovení barevné mohutnosti. Spektrofotometrická metoda.	1. 9. 1995
58 0194	ČSN ISO 7541	Mletá (v prášku) paprika. Stanovení celkového obsahu přírodních barviv.	1. 9. 1995
58 0195	ČSN ISO 7542	Paprika mletá (v prášku) (<i>Capsicum annuum L.</i>) Mikroskopické zkoušení.	1. 8. 1995
58 0196	ČSN ISO 6571	Koření, kořenící látky a byliny. Stanovení obsahu těkavých olejů (silic).	1. 7. 1995
58 0198	ČSN ISO 7543-2	Chilli papriky a oleoresiny chilli paprik. Stanovení celkového obsahu capsacinoidů. Část 2: Metoda vysokoúčinné kapalinové chromatografie.	1. 2. 1997
58 0199	ČSN ISO 11027	Pepř a oleoresiny pepře. Stanovení obsahu piperinu. Metoda vysokoúčinné kapalinové chromatografie.	1. 2. 1997
56 9801	ČSN 56 9801	Vonné a chuťové látky pro požitaviny. Společná ustanovení.	1. 1. 1974
58 0197	ČSN ISO 3632-1	Šafrán (<i>Crocus sativus</i> Linnaeus). Část 1: Specifikace.	1. 11. 1996
58 0197	ČSN ISO 3632-2	Šafrán (<i>Crocus sativus</i> Linné). Část 2: Metody zkoušení.	1. 9. 1995
58 0200	ČSN ISO 3493	Vanilka – Slovník.	1. 2. 2001
58 0201	ČSN ISO 5565-1	Vanilka pravá [<i>Vanilla fragrans</i> (Salisbury) Ames].	1. 7. 2002

Třídící znak	Číslo normy	Název	Účinnost od
		Část 1: Specifikace (část 2 není).	
58 0500	ČSN ISO 676	Koření - Botanické názvosloví.	1. 10. 1998
58 0511	ČSN 58 0511	Mletá kořeninová paprika. Norma jakosti.	1. 1. 1964
58 0516	ČSN ISO 5561	Kmín tmavý a kmín světlý (<i>Carum carvi</i> Linnaeus) celý. Specifikace.	1. 1. 1997
58 0516	ČSN ISO 5562	Kurkuma celá nebo mletá (prášková). Specifikace.	1. 2. 1997
58 0517	ČSN ISO 959-1	Pepř (<i>Piper nigrum</i> Linnaeus) celý nebo mletý. Specifikace. Část 1: Pepř černý.	1. 2. 1997
58 0517	ČSN ISO 959-2	Pepř (<i>Piper nigrum</i> Linnaeus) celý nebo mletý. Specifikace. Část 2: Pepř bílý.	1. 2. 1997
58 0518	ČSN ISO 6577	Muškatový ořech celý nebo zlomky a muškátový květ celý nebo kousky (<i>Myristica fragrans</i> Houttuyn). Specifikace.	1. 2. 1997
58 0520	ČSN ISO 882-1	Kardamom (<i>Elettaria cardamomum</i> (Linnaeus) Maton var. <i>minuscula</i> Burkill). Specifikace. Část 1: Celé tobolky.	1. 2. 1997
58 0520	ČSN ISO 882-2	Kardamom (<i>Elettaria cardamomum</i> (Linnaeus) Maton var. <i>minuscula</i> Burkill). Specifikace. Část 2: Semena.	1. 2. 1997
58 0521	ČSN ISO 11178	Badyán (<i>Illicium verum</i> Hook.f.). Specifikace.	1. 1. 1998
58 0522	ČSN ISO 10620	Majoránka sušená (<i>Origanum majorana</i> L.). Specifikace.	1. 1. 1998
58 0523	ČSN ISO 6576	Bobkový list (<i>Laurus nobilis</i> Linnaeus) celý a zlomky listů. Specifikace.	1. 1. 1998
58 0524	ČSN ISO 6465	Kmín římský celý (<i>Cuminum cyminum</i> Linnaeus). Specifikace.	1. 1. 1998
58 0525	ČSN ISO 2254	Hřebíček celý a mletý (práškový). Specifikace.	1. 1. 1998
58 0526	ČSN ISO 11165	Šalvěj sušená (<i>Salvia officinalis</i> L.). Specifikace.	1. 9. 1998
58 0527	ČSN ISO 6754	Tymián sušený (<i>Thymus vulgaris</i> L.). Specifikace.	1. 9. 1998
58 0528	ČSN ISO 11163	Bazalka sušená (<i>Ocimum basilicum</i> L.). Specifikace.	1. 9. 1998
58 0529	ČSN ISO 11164	Rozmarýna sušená (<i>Rosmarinus officinalis</i> L.). Specifikace.	1. 9. 1998
58 0530	ČSN ISO 2255	Koriandr (<i>Coriandrum sativum</i> L.) celý nebo mletý (práškový). Specifikace.	1. 9. 1998
58 0531	ČSN ISO 7386	Anýz (<i>Pimpinella anisum</i> Linnaeus). Specifikace.	1. 8. 1999
58 0532	ČSN ISO 1003	Koření – Zázvor celý, kousky nebo mletý. Specifikace.	1. 8. 1999
58 0533	ČSN ISO 7927-1	Fenykl (semeno) celý nebo mletý (práškový). Část 1: Fenykl (semeno) (<i>Foeniculum vulgare</i> P. Miller var. <i>vulgare</i>). Specifikace. (část 2 není)	1. 8. 1999
58 0534	ČSN ISO 972	Kayenský pepř (<i>chillies</i>) celý nebo mletý (práškový) a paprika kořeninová pálivá celá nebo mletá (prášková). Specifikace.	1. 8. 1999
58 0535	ČSN ISO 7928-1	Saturejka. Specifikace. Část 1: Saturejka horská (<i>Satureja montana</i> Linnaeus).	1. 9. 1999
58 0535	ČSN ISO 7928-2	Saturejka. Specifikace. Část 2: Saturejka zahradní (<i>Satureja hortensis</i> Linnaeus).	1. 9. 1999

6. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě LAKR

Právní předpisy z oblasti zemědělství a potravinářství

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 307/2000 Sb., 128/2003 Sb., 85/2004 Sb., 317/2004 Sb., 94/2005 Sb., 441/2005 Sb., 444/2005 Sb., 230/2006 Sb., 267/2006 Sb., 409/2006 Sb., 35/2008 Sb., 95/2008 Sb., 109/2009 Sb., 227/2009 Sb., 291/2009 Sb.

Některé prováděcí předpisy:

nařízení č. **479/2009** Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění NV č. 369/2010 Sb.,

nařízení č. **335/2009** Sb., o stanovení druhů krajinných prvků,

nařízení č. **112/2008** Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb přímým podporám, ve znění NV č. 480/2009 Sb., 86/2010 Sb. a 107/2012 Sb.,

nařízení č. **79/2007** Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění NV č. 114/2008 Sb., 45/2009 Sb., 48/2009 Sb., 83/2009 Sb., 78/2010 Sb., 112/2010 Sb., 369/2010 Sb., 282/2011 Sb., 61/2012 Sb., 368/2012 Sb.,

nařízení č. **75/2007** Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění NV č. 113/2008 Sb., 83/2009 Sb., 480/2009 Sb., a 111/2010 Sb., 369/2010 Sb., 372/2010 Sb.,

nařízení č. **47/2007** Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění NV č. 83/2009 Sb., 480/2009 Sb. a 369/2010 Sb.,

nařízení č. **82/2006** Sb., o stanovení dalších údajů evidovaných u půdního bloku nebo u dílu půdního bloku v evidenci využití zemědělské půdy, ve znění NV č. 336/2009 Sb.,

nařízení č. **69/2005** Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti zemědělského podnikatele, ve znění NV 512/2006 Sb. a 96/2008 Sb.,

nařízení č. **655/2004** Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti, ve znění NV č. 332/2007 Sb.,

nařízení č. **246/2004** Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s osivem,

nařízení č. **242/2004** Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí, ve znění NV 542/2004 Sb., 119/2005 Sb., 515/2005 Sb., 351/2006 Sb., 81/2007 Sb. a 99/2008 Sb.,

nařízení č. **241/2004** Sb., o podmínkách provádění pomoci méně příznivým oblastem a oblastem s ekologickými omezeními, ve znění NV č. 121/2005 Sb., 510/2005 Sb.,

nařízení č. **159/2004** Sb., o stanovení bližších podmínek poskytování a propadnutí záruk pro zemědělské výrobky,

nařízení č. **505/2000** Sb., o stanovení podpůrných programů k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, ve znění NV č. 500/2001 Sb. a 203/2004 Sb.

Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 444/2005 Sb., 178/2006 Sb. a 299/2007 Sb., 96/2009 Sb., 223/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 300/2009 Sb., 331/2010 Sb., 54/2012 Sb.

prováděcí předpisy:

vyhláška č. **129/2012** Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu (ruší vyhl. č. 369/2009, 298/2012 Sb., 168/2011 Sb.),

vyhláška č. **61/2011** Sb., o stanovení požadavků na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, (ruší vyhl. č. 206/2004 Sb., 581/2006 Sb.),

vyhláška č. **449/2006** Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění 125/2007 Sb., 320/2007 Sb., 11/2009 Sb., 446/2009 Sb., 389/2010 Sb., 404/2011 Sb.,

vyhláška č. **332/2006** Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu,

1. 5. 2004 vstoupil v platnost i pro území České republiky **Společný katalog odrůd druhů zemědělských rostlin** (28. úplné vydání ze dne 12. 12. 2009, ve znění 5. dodatku ze dne 1. 6. 2010), který uvádí odrůdy řepy, píce, obilnin, bramboru, olejnin a přadných rostlin, jejichž osivo a sadbu lze uvádět do oběhu v celém Společenství. Společný katalog odrůd druhů zemědělských rostlin je sestavován v souladu se zásadami směrnice Rady 2002/53/ES. Jeho základem jsou národní katalogy odrůd členských států a je vydáván v Úředním věstníku Evropské unie v řadě C, vždy jednou za několik let v úplném vydání, které je pravidelně aktualizováno dodatky (5 za rok). Poslední úplné vydání a jeho dodatky jsou dostupné na stránkách ÚKZUZ i na webové stránce EUR-Lex Úřadu pro úřední tisky EU.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin, ve znění zákonů č. 147/2002 Sb., 149/2002 Sb., 219/2003 Sb., 377/2005 Sb., 554/2005 Sb., 184/2008 Sb., 227/2009 Sb. a 281/2009 Sb.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění zákonů č. 626/2004 S., 444/2005 Sb., 131/2006 Sb., 189/2008 Sb., 249/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 291/2009 Sb., 490/2009 Sb., 102/2010 Sb., 199/2012 Sb., 245/2011 Sb.,

některé jeho prováděcí předpisy:

vyhláška č. **327/2012** Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin (ruší vyhl. č. 327/2004 Sb. a 33/2012 Sb.),

vyhláška č. **207/2012** Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhlášky č. 384/2011 Sb. (ruší vyhl. 334/2004 Sb. a 147/2009 Sb.),

vyhláška č. **205/2012** Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin (účinnost od 1. 1. 2014),

vyhláška č. **204/2012** Sb., o technických požadavcích pro pověření referenční laboratoře,

vyhláška č. **32/2012** Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin, ve znění vyhl. č. 326/2012 Sb.

vyhláška č. **206/2012** Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, (ruší vyhl. č. 333/2004 Sb.),

vyhláška č. **215/2008** Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhl. č. 159/2009 Sb., 76/2010 Sb., 382/2011,

vyhláška č. **175/2005** Sb., o náhradách nákladů za odborné úkony provedené Státní rostlinolékařskou správou,

vyhláška č. **328/2004** Sb., o evidenci výskytu a hubení škodlivých organismů ve skladech rostlinných produktů a o způsobu zjišťování a regulace jejich výskytu v zemědělských veřejných skladech a skladech SZIF, ve znění vyhlášky č. 380/2011 Sb. a 328/2012 Sb.

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů. Některé jeho prováděcí předpisy:

vyhláška č. **278/2010** Sb., kterou se ruší vyhláška č. 381/2007 Sb., o stanovení max. limitů reziduí pesticidů v potravinách a surovinách,

vyhláška č. **45/2010** Sb., kterou se ruší vyhl. č. 147/1998 Sb., o způsobu stanovení kritických bodů v technologii výroby, ve znění pozdějších předpisů (ruší vyhl. č. 196/2002 Sb., 161/2004 Sb.),

vyhláška č. **225/2008** Sb., kterou se stanoví požadavky na doplňky stravy a na obohacování potravin, ve znění vyhl. č. 352/2009 Sb.,

vyhláška č. **4/2008** Sb., kterou se stanoví druhy a podmínky použití přídatných a extrakčních rozpouštědel při výrobě potravin, ve znění vyhl. č. 130/2010 Sb., 122/2011 Sb.,

vyhláška č. **366/2005** Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny,
vyhláška č. **113/2005** Sb., o způsobu označování potravin a tabákových výrobků, ve znění
vyhl. č. 368/2005 Sb., 497/2005 Sb., 101/2007, 127/2008 Sb., 117/2011 Sb.,
vyhláška č. **450/2004** Sb., o označování výživové hodnoty potravin, ve znění vyhl.
č. 330/2009 Sb.,
vyhláška č. **252/2004** Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu
a četnost a rozsah kontroly pitné vody, ve znění vyhl. č. 187/2005 Sb. a 293/2006 Sb.,
vyhláška č. **211/2004** Sb., o metodách zkoušení a způsobu odběru a přípravy kontrolních
vzorků, ve znění vyhl. č. 611/2004 Sb., 238/2005 Sb. a 459/2005 Sb.,
vyhláška č. **133/2004** Sb., o podmínkách ozařování potravin a surovin, o nejvyšší přípustné
dávce záření a o způsobu označení ozařené na obalu,
vyhláška č. **54/2004** Sb., o potravinách určených pro zvláštní výživu a o způsobu jejich
použití, ve znění vyhl. č. 402/2006 Sb., 473/2006 Sb., 157/2008 Sb., 35/2012 Sb.,
vyhláška č. **331/1997** S., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997
Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých
souvisejících zákonů, pro koření, jedlou sůl, dehydratované výrobky a ochucovačla
a hořčici, ve znění vyhl. č. 419/2000 Sb.

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných
rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd,
ve znění zákonů č. 308/2000 Sb., 147/2002 Sb., 317/2004 Sb., 444/2005 Sb., 553/2005 Sb.,
9/2009 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb. a 490/2009 Sb.

Prováděcí předpisy:

vyhláška č. **257/2009** Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě,
vyhláška č. **474/2000** Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění vyhl. č. 401/2004 Sb.,
209/2005 a 271/2009 Sb.,
vyhláška č. **275/1998** Sb., o agrochemickém zkoušení zemědělských půd a zjišťování půdních
vlastností lesních pozemků, ve znění vyhl. č. 477/2000 S. a 400/2004 Sb.,
vyhláška č. **274/1998** Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění vyhl.
č. 476/2000 Sb., 473/2002 Sb., 399/2004 Sb., 91/2007 Sb., 353/2009 Sb.,
vyhláška č. **273/1998** Sb., o odběrech a chemických rozborech vzorků hnojiv, ve znění vyhl.
č. 475/2000 Sb.

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb.,
o správních poplatcích, ve znění zákonů č. 320/2002 Sb., 444/2005 Sb., 553/2005 Sb.,
227/2009 Sb. a 281/2009 Sb.

Prováděcí předpisy:

vyhláška č. **16/2006** Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém
zemědělství.

Zákon č. 148/2003Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin
a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb.,
o správních poplatcích, ve znění zákonů č. 342/2005 Sb., 444/2005 Sb., 227/2009 Sb.
a 281/2009 Sb.

Prováděcí předpisy:

vyhláška č. **458/2003** Sb., kterou se provádí zákon o genetických zdrojích rostlin
a mikroorganismů.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských
produktů a jejich zneužití.

Právní předpisy z oblasti životního prostředí

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění zák. č. 123/1998 Sb. a 100/2001 Sb.

Zákon č. 254/2001 Sb., zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých zákonů, ruší zákon č. 86/2002 Sb. a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů, ve znění zákonů č. 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 85/2012 Sb.,

Prováděcí předpisy:

vyhláška č. **17/2009** Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě

vyhláška č. **295/2011** Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínek finančního zajištění.

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 521/2002 Sb., 437/2004 Sb., 695/2004 Sb., 444/2005 Sb., 222/2006 Sb., 25/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb., 85/2012 Sb. a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů.

Některé prováděcí předpisy:

vyhláška č. **383/2001** Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění vyhl. č. 41/2005 Sb., 294/2005 Sb., 353/2005 Sb., 351/2008 Sb., 478/2008 Sb., 61/2010 Sb. a 170/2010 Sb.,

vyhláška č. **382/2001** Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě, ve znění vyhl. č. 504/2004 Sb.,

vyhláška č. **381/2001** Sb., o stanovení Katalogu odpadů, Seznamu nebezpečných odpadů, ve znění vyhl. č. 503/2004 Sb., 168/2007 Sb. a 374/2008 Sb.,

vyhláška č. **376/2001** Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, ve znění vyhl. č. 502/2004 Sb.

Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (**zákon o obchodování s ohroženými druhy**), jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 444/2005 Sb., 227/2009 Sb., 346/2009 Sb., 420/2011 Sb., 467/2011 Sb. a 18/2012 Sb.

Prováděcí předpis:

vyhláška č. **210/2010** Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 100/2004 Sb.,

Zákon č. 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně a doplnění zákona České národní rady č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 320/2002 Sb. a 100/2004 Sb., a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organizmy a genetickými produkty, jak vyplývá ze změn provedených zákony č. 346/2005 Sb., 124/2008 Sb., 227/2009 Sb., 281/2009 Sb. a 18/2012.

Prováděcí předpisy:

vyhláška č. **209/2004** Sb., o bližších podmínkách nakládání s geneticky modifikovanými organizmy a genetickými produkty, ve znění vyhlášek č. 86/2006 Sb. a 29/2010 Sb.

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích (chemický zákon) a o změně některých zákonů a jeho prováděcí předpisy.

Právní předpisy z oblasti léčivých přípravků

Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (**zákon o léčivech**), ve znění pozdějších předpisů.

Některé prováděcí předpisy:

vyhláška č. **229/2008** Sb., o výrobě a distribuci léčiv,

vyhláška č. **228/2008** Sb., o registraci léčivých přípravků, ve znění pozdějších předpisů,

vyhláška č. **86/2008** Sb., o stanovení zásad správné laboratorní praxe v oblasti léčiv,

vyhláška č. **85/2008** Sb., o stanovení seznamu léčivých látek a pomocných látek, které lze použít pro přípravu léčivých přípravků,

vyhláška č. **54/2008** Sb., o způsobu předepisování léčivých přípravků, údajích uváděných na lékařském předpisu a o pravidlech používání lékařských předpisů, ve znění pozdějších předpisů,

vyhláška č. **84/2008** Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivými v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky.

Vyhláška č. **344/2008** Sb., o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě zmocnění § 11 písm. c) zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách a doplnění některých souvisejících zákonů, vydalo Ministerstvo zdravotnictví České republiky **Český lékopis 2009**, podle kterého se závazně postupuje od 1. června 2009, naposledy doplněného Doplňkem 2012, podle kterého se závazně postupuje od 1. 9. 2012.

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí předpisy:

vyhláška č. **243/2009** Sb., o stanovení seznamu osob s uvedením jejich pracovišť, pro jejichž činnost se nevyžaduje povolení k zacházení s návykovými látkami a přípravky je obsahujícími,

vyhláška č. **125/2006** Sb., kterou se stanoví tiskopisy formulářů podle zákona č. 167/1998 Sb. o návykových látkách,

vyhláška č. **123/2006** Sb., o evidenci a dokumentaci návykových látek a přípravků,

vyhláška č. **151/2005** Sb., kterou se stanoví vzory formulářů pro hlášení osob pěstujících mák setý nebo konopí a způsob vyplňování a nakládání s uvedenými formuláři.

Právní předpisy ostatní

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění zákonů č. 274/2003 Sb., 94/2004 Sb., 237/2004 Sb., 257/2004 Sb., 444/2005 Sb., 66/2006 Sb., 296/2007 Sb., 25/2008 Sb., 126/2008 Sb., 227/2009 Sb. a 281/2009 Sb., 77/2011 Sb., 167/2012 Sb., 18/2012 Sb.

Prováděcí předpisy:

vyhláška č. **641/2004** Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence obalů a ohlašování údajů z této evidence,

vyhláška č. **116/2002** Sb., o způsobu označování vratných zálohovaných obalů,

nařízení č. **111/2002** Sb., kterým se stanoví výše zálohy pro vybrané druhy vratných zálohovaných obalů, ve znění vyhl. č. 209/2010 Sb.

SPOLUPRÁCE STÁTNÍ SPRÁVY A ODBORNÉ PRAXE V OBLASTI LAKR

Ministerstvo zemědělství - Poradní sbor ředitelky odboru rostlinných komodit pro léčivé, kořeninové a aromatické rostliny

Za účelem koordinace činnosti ministerstva a odborné praxe v oblasti LAKR byl v prosinci 2004 v souladu se souhlasem náměstka ministra zemědělství pro komoditní sekci ustaven **Poradní sbor ředitele odboru rostlinných komodit pro léčivé, kořeninové a aromatické rostliny** (původní znění). Tento sbor navázal na činnost Rezortní komoditní rady pro speciální plodiny, jejíž činnost byla ukončena na začátku roku 2004 v souvislosti se změnami vyvolanými přístupem ČR k EU.

Poradní sbor je složen ze zástupců profesních svazů, působících v oblasti LAKR a předních odborníků z oblasti vědy a výzkumu. Pro koordinaci s resortem zdravotnictví jsou zastoupeni i jeho pracovníci.

Činnost je zaměřena především na aktuální problémy sektoru a oblast legislativy. Zahrnuje návrhy nutných úprav stávajících právních předpisů ČR a dále spolupráci při přípravě předpisů EU. Jde o zohlednění podmínek ČR a zachování postavení sektoru LAKR v obecných právních předpisech jak EU, tak i ČR. Poradní sbor průběžně informuje o situaci v pěstování LAKR, zpracování i distribuci produktů sektoru, posuzuje vzniklé problémy a pomáhá nalézt jejich řešení.

Ministerstvo zdravotnictví - Ústřední poradní sbor MZ ČR pro léčivé rostliny

Ústřední poradní sbor Ministerstva zdravotnictví pro léčivé rostliny (dále jen ÚPSLR) a jeho statut byly potvrzeny ministryní zdravotnictví s účinností od 1. 12. 2002. Je poradním orgánem ministerstva pro řešení úkolů souvisejících se zpracováním, distribucí a využitím léčivých rostlin ve zdravotnictví. Členství v ÚPSLR je výběrové a čestné.

SVĚTOVÝ A EVROPSKÝ TRH

Dle nejnovějších odhadů je jako léčivých světově využíváno přes 50 000 rostlinných druhů z celkového počtu 422 000 rostlinných druhů (studie Dopad pěstování a sběru LAKR na biodiverzitu Uwe Shippmanna a kol. konkretizuje toto číslo přesně na 52 885 léčivých rostlinných druhů LAKR). Na celém světě se pak obchoduje přibližně s 2 500 druhy LAKR, přes 4 000 druhů patří mezi ohrožené. Nejvíce rostlinných druhů, používaných jako LAKR, pochází z asijského (Čína, Indie, Thajsko a Vietnam) a amerického centra (USA).

V EU se jako léčivých, aromatických a kořeninových rostlin používá asi 2 000 druhů, z toho ve Francii cca 900 druhů, v Německu 1 500 druhů, v Maďarsku 270 druhů, v České republice 300 druhů.

Světový obchod LAKR je realizován ve třech nejvýznamnějších obchodních centrech – evropském, americkém a asijském. Celosvětově je nejvýznamnějším obchodním (importním) celkem Evropa. V rámci jednotlivých zemí zastávají nejvýznamnější místa Čína, USA, Německo a Indie – mezi hlavní vývozce LAKR patří Čína, Německo, USA, Kanada, Indie, mezi dovozce pak USA, Čína, Německo, Japonsko a Francie.

Světový a zejména evropský trh je poznamenán tím, že zpracovatelé mají snahu využívat levnější surovinové zdroje, což omezuje úroveň šlechtění, semenářství i inovaci pěstitelských technologií. Zpracovatelé a především výrobci čajů z LAKR se začínají potýkat s nedostatkem surovin stejnorodé kvality.

EKOLOGICKÁ PRODUKCE LAKR V ČR

Ekologické zemědělství představuje v současnosti rychle rostoucí sektor zemědělství většiny zemí světa, roste jeho podíl na struktuře farem i na využití zemědělského půdního fondu. V České republice dosáhl podíl ekologicky využívané půdy již téměř 11,5 % zemědělsky využívané půdy.

Pěstování LAKR má v ekologickém zemědělství svůj podíl. Dle šetření ÚZEI vzrostl počet ekofarek, zabývajících se mj. pěstováním LAKR, z 35 farem v roce 2009 na 47 farem v roce 2011. V roce 2011 byly LAKR ekologicky pěstovány na 1 449 ha s výnosem 0,66 t/ha. Z těchto 1 449 ha je 630 ha v režimu přechodného období na ekologické zemědělství.

Většina produkce je určena pro export, domácí trh spotřebuje pouze okolo 2 % produkce. Přibližně polovina je pak realizována jako BIO produkt, druhá polovina jako konvenční výrobek. V roce 2011 také vzrostl počet zpracovatelů - výrobců koření a aromatických výtahů v ekologickém režimu z devíti v roce 2009 na dvanáct v roce 2011.

Mezi nejvíce pěstované LAKR patří jako v předešlých letech především kmín, koriandr, heřmánek, meduňka, máta, saturejka, anýz, levandule, v rámci zeleniny pak také čerstvá nať (zelené koření) kopru, máty, koriandru apod.

Ekologická produkce LAKR v ČR

Rok	Počet ekofarek	Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	Podíl ze zemědělského půdního fondu (%)	Z toho zelenina a byliny na orné půdě (ha)
2007	854	252 718	5,94	nepublikováno
2008	1 054	271 847	6,40	398
2009	1 355	295 151	6,95	239
2010	3 494	442 869	10,42	nepublikováno
2011	3 920	482 927	11,40	422

Pramen: KEZ o.p.s., MZe

Pěstování LAKR v ekologickém zemědělství je podporováno v rámci agroenvironmentálních opatření II.1.3. Programu rozvoje venkova, kdy sazba dotace pro rok 2011 v případě pěstování zeleniny a speciálních bylin na orné půdě v režimu ekologického zemědělství činila 564 €/ha/rok.

PRODUKCE LAKR V ČR

1. Pěstování léčivých, kořeninových a aromatických rostlin v ČR

V roce 2011 byly léčivé a kořeninové rostliny pěstovány na 8 588 ha s produkcí 7 016 t a výnosem 0,82 t/ha, což představuje nárůst ploch o 9 % oproti předchozímu roku. V roce 2012 pěstební plochy léčivých a kořeninových rostlin naopak mírně poklesly o 6 % na 7 225 ha.

V dlouhodobém horizontu tak lze vyzorovat kolísání pěstebních ploch s vrcholy přes 11 tis. ha v roce 2003 s následným propadem do roku 2008. Rok 2009 je prvním rokem období opětovného růstu až do roku 2011.

Rozsah pěstování LAKR je určován nestabilní situací jejich odbytu. Narůstá počet zpracovatelských subjektů, všeobecně roste poptávka po LAKR, pěstitelů je však nedostatek. Důvodem je na jedné straně především ekonomická i odborná náročnost pěstování LAKR, na druhé pak stagnace výkupních cen. Při zpracovávání LAKR do konečného výrobku hraje důležitou roli, zda jsou využívány sušené LAKR (drogy), nebo se zpracovávají meziprodukty (extrakty, výluhy silice apod.).

Vývoj ploch a produkce rostlin skupiny LAKR v ČR

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Plocha (ha)	8 355	5 858	5 184	4 015	5 674	7 864	8 588	7 225
Produkce (t)	7 666	4 727	3 925	3 847	3 900	5 605	7 016	-
Výnos (t)	0,92	0,81	0,76	0,96	0,69	0,71	0,82	-

Pramen: ČSÚ

Léčivé rostliny byly v roce 2011 pěstovány na 4 063 ha s produkcí 3 381 t a výnosem 0,83 t/ha, v roce 2012 vzrostla pěstební plocha na 4 177 ha. Od poklesu v letech 2006 - 2008 tak lze pozorovat každoroční mírný nárůst rozlohy jejich pěstebních ploch. Dle sdružení PELERO největší podíl na produkci léčivých rostlin zaujímá ostropestřec mariánský, který se zásadně podílí na zvyšování celkových pěstebních ploch léčivých rostlin.

Kořeninové rostliny se v roce 2011 pěstovaly na 4 525 ha s produkcí 3 635 t a výnosem 0,80 t/ha, v roce 2012 na 3 887 ha. V této skupině rostlin je určující kmín, který je od roku 2007 samostatně sledovanou položkou statistického šetření ČSÚ (a je mu věnována samostatná kapitola této SVZ).

Mezi nejvýznamnější komodity v ČR v rámci pěstovaných LAKR stále patří ostropestřec, kmín, námel a makovina.

Ostropestřec zaznamenává v posledních letech výrazné zvýšení zájmu ze strany tuzemských i zahraničních zpracovatelů především z farmaceutického průmyslu, kde se pro izolaci účinných látek využívají pokrutiny po lisování nažek. Olej jako vedlejší produkt se uplatňuje v kosmetickém průmyslu. Rozvíjí se zpracování nažek ostropestřece v krmivářství. Zájem zpracovatelů ovlivňuje nárůst jeho pěstování. Velké riziko však představuje dostupnost kvalitního osiva známého a jasného původu. V roce 2011 i 2012 byl ostropestřec, dle šetření Sdružení PELERO, pěstován na cca 5 000 ha.

Plochy žita, na něž je očkovan **námel** (*Claviceps purpurea* L.) se pohybují v rozmezí 1 000 - 1 500 ha na základě zakázek zpracovatelů. V poslední době je problém se špatnou udržitelností infekce při očkování, což pěstitele přičítají odrůdě žita, na kterou se námel očkuje.

Makovina, jako vedlejší produkt pěstování máku, byla až do roku 2011 stále významnou vývozní komoditou (viz kapitola Zahraniční obchod LAKR). Plochy máku byly do roku 2010 důležitou složkou pěstování LAKR v ČR. Bohužel změna podmínek výhradního odběratele makoviny z ČR (snížení vykupovaného množství i výkupní ceny, požadavky na vyšší obsah morfinu a pěstování vysokomorfinových odrůd máku) zapříčinila, že makovina přestává být pro pěstitele zajímavým produktem a celá situace tak vede k omezení její produkce v ČR. Od marketingového roku 2008 – 2009 výkupní ceny se pohybují na úrovni cca 53 % oproti roku 2005 – 2006 bez ohledu na obsah morfinových alkaloidů, což má pochopitelně vliv na objem exportu.

Vývoj ploch produkce léčivých, aromatických a kořeninových rostlin v ČR

Rok	Léčivé rostliny			Kořeninové a aromatické rostliny			
	Sklizňová plocha v ha	Produkce v t	Výnos v t/ha	Sklizňová plocha v ha		Produkce v t	Výnos v t/ha
				celkem	z toho kmín		
1997	6 127	3 570	0,58	7 018	-	5 663	0,81
1998	6 362	5 282	0,83	3 315	-	2 039	0,62
1999	950	578	0,61	2 557	-	1 565	0,61
2000	2 201	2 118	0,96	4 818	-	2 440	0,51
2001	1 500	974	0,65	4 871	-	3 292	0,68
2002	2 841	2 086	0,73	5 118	-	3 709	0,72
2003	5 162	3 003	0,58	6 259	-	4 286	0,68
2004	5 595	5 257	0,94	6 153	-	2 456	0,40
2005	3 211	4 421	1,38	5 144	-	3 245	0,63
2006	2 429	1 963	0,81	3 429	-	2 764	0,81
2007	2 369	1 892	0,80	2 815	2 319	2 033	0,72
2008	2 400	2 356	0,98	1 615	1 490	1 491	0,92
2009	3 539	2 387	0,67	2 135	1 944	1 513	0,71
2010	3 977	2 915	0,73	3 887	3 670	2 690	0,69
2011	4 063	3 381	0,83	4 525	4 372	3 635	0,80
2012	4 177			3 048	2 954		

Pramen: ČSÚ, rok 2012= osevní plochy

Poznámka: ve skupině léčivých rostlin není započítána makovina

Přehled o pěstování kmínu, ostropestřec, námel a makoviny v ČR

Roky	Kmín		Ostropestřec		Námel		Makovina	
	Plocha v ha	Výnos v t/ha	Plocha v ha	Výnos v t/ha	Plocha v ha	Výnos v t/ha	Plocha máku v ha	Sklizeň v t
2005	1 850	0,95	-	-	1 500	0,97	43 360	4 856
2006	1 620	1,05	800	0,65	1 500	0,79	57 455	4 703
2007	2 319	0,69	1 500	0,80	1 500	0,80	53 711	6 969
2008	1 490	0,95	2 000	0,75	1 500	0,88	66 560	6 545
2009	1 944	0,72	3 500	0,68	1 500	0,79	50 432	4 551
2010	3 670	0,71	-	-	-	-	47 516	3 700
2011	4 372	0,79	5 000*	-	1 500*	-	33 111	3 065
2012	2 954	1,30*	5 000*	0,5*	1 500*	-	17 521	800*

Pramen: PELERO, Český mák, Český kmín, ČSÚ, GŘC

Poznámka: * odhad PELERO, Český mák, Český kmín

Vývoj exportu makoviny z ČR

Marketingový rok	Vývoz (tis. t)	Průměrný obsah morfinu (%)	Průměrná realizační cena (Kč/kg)	Vývoz (mil. Kč)
2000-01	3 526	0,37	11	38,8
2001-02	4 684	0,33	11	51,5
2002-03	4 344	0,31	11	47,8
2003-04	5 814	0,36	15	87,2
2004-05	6 735	0,33	15	101,1
2005-06	3 500	0,31	12	42,0
2006-07	3 000	0,33	10	36,0
2007-08	2 500	0,49	11	24,0
2008-09	3 000	0,37	8	23,5
2009-10	2 938	0,31	8	23,4
2010-11	2 058	0,41	7	14,2
2011-12	1 826	0,28	8	14,6

Pramen: MZ ČR, Sdružení Český mák

Poznámka: marketingový rok u máku: 1. 7. – 30. 6.

Nejpěstovanějšími odrůdami máku v ČR byly odrůdy *Major* a *Maratón*, které zaujímaly cca 80 % ploch. Dalšími jsou stará odrůda *Opál*, dále *Bergam*, *Racek* a *Gerlach*. Všechny tyto odrůdy dosahují průměrného obsahu morfinu v makovině 0,3 - 0,4 %.

Návrh novely zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, předpokládá zákaz pěstování odrůd máku, které mohou ve slámě ze suchých tobolek obsahovat více než 0,8 % morfinu. Zneužití makoviny bude omezeno licencováním pěstitelů a vývozců makoviny.

Na cca 100 – 120 ha se pěstuje **koriandr** a **fenykl**. V západních a středních Čechách se na podobné výměře pěstuje **heřmánek**, jeho produkce z této výměry nepokrývá poptávku.

V posledních letech se rozmáhá pěstování tzv. **zeleného koření** (v zasklených plochách, fóliovnících, apod.), rozsah této produkce není dostatečně evidován. Pro vlastní potřebu, tzv. hobby pěstování, se pěstují nejrůznější druhy léčivých rostlin na celkové ploše cca 600 ha.

2. Sběr léčivých rostlin v ČR

ČR má tradici nejen v pěstování, ale i ve sběru LAKR. Ten nastupuje jako možnost v případech, kdy daný druh nelze z ekologických nebo ekonomických důvodů a vzhledem ke značným specifickým nárokům pěstovat v monokultuře. Objem nakoupených sběrových drog je určen výší výkupních cen českých nákupeců a zájmem sběračů. Sběr v posledních letech stagnuje a zůstává aktivní především v místech tradice. U mnoha významných rostlinných druhů je sběr jediným, i když ohroženým způsobem získání. Podstatné při sběru je dokonalá znalost sbíraných rostlin, problematickou však zůstává kvalita usušené drogy. Důležitá je také udržitelnost výskytu sbíraného rostlinného druhu v přírodě.

Sběr, stejně jako pěstování, jsou pod jednoznačným vlivem světových cen dané komodity.

V ČR patří mezi nejvíce sbírané rostliny tradičně šípek, list břízy bělokoré, nať třezalky tečkované a kopřivy dvoudomé, květ lípy srdčité a černého bezu, nať řepíku lékařského a přesličky rolní, list maliníku a ostružiníku a mnoho dalších – celkem okolo 70 druhů nakupovaných léčivých rostlin.

Mendelova univerzita v Brně je partnerem v projektu **Traditional and Wild** – Podpora sběru a zpracování tradičních, planě rostoucích rostlin pro zmírnění společenských a ekonomických nerovností ve střední Evropě, která je hlavním dodavatelem rostlinných surovin z volné přírody, zejména léčivých a kořeninových rostlin pro zpracovatele v dalších částech kontinentu. Odhaduje se, že z téměř 2 000 druhů rostlin obchodovaných na evropském trhu z 90 % pochází z volné přírody.

Tento projekt je realizován v rámci programu CENTRAL EUROPE a je spolufinancován z ERDF. Doba řešení projektu je květen 2011 – duben 2014.

Cílem projektu je chránit a sdílet mizející kulturní dědictví, zlepšit životní situaci sociálně slabších skupin ve venkovských oblastech střední Evropy, zlepšit podmínky pro udržitelný sběr, zpracování a využití domácích druhů jako přirozeného bohatství.

Konkrétním úkolem projektu je zavést do roku 2014 ekonomicky, ekologicky, sociálně a kulturně přijatelný a životaschopný pilotní model sběru, zpracování a využívání planých rostlin. Odborníci zpracovávají pro projekt řadu studií z oboru demografie, sociologie, botaniky, fytoecologie, marketingu a práva. Mendelova univerzita v Brně spolu s regionální Agrární komorou Jihomoravského kraje organizuje vzdělávací semináře a exkurze k tomuto projektu.

3. Cenový vývoj

Výkupní ceny LAKR jsou stanovovány zpracovateli a jsou určeny výší výkupních cen ve světě a dostupností surovin pro dovoz ze zahraničí. Výkupní ceny v posledních letech ve světě i ČR stagnují, pro pěstitele jsou nevýhodné a **ve většině případů nepřinášejí ekonomické zhodnocení náročného pěstování či sběru LAKR.**

Dle šetření sdružení PELERO se výkupní ceny v ČR dlouhodobě drží na následujících hodnotách: 140 Kč/kg u květových drog, 55 Kč/kg u kořenových drog a 50 Kč/kg u listových a naťových drog.

4. Osivo a sadba LAKR

Odrůdy i rozmnožovací materiál podléhá zákonu č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon o oběhu osiva a sadby). Tento zákon od roku 2004 akceptuje principy právních předpisů EU, které jsou prakticky všechny charakteru směrnice, což znamená, že musí být zpracovány do národních zákonů. Evropské předpisy vyžadují pro uvádění do oběhu rozmnožovacího materiálu hlavních zemědělských plodin povinnou národní registraci odrůd těchto zemědělských plodin, jejichž výčet je uveden v „Druhovém seznamu“ zákona. Takto registrované odrůdy jsou následně zařazeny do Katalogu odrůd platném pro celou EU. V tomto systému je samozřejmě řada specifických ustanovení, výjimek apod., ale skupina LAKR není zařazena mezi hlavní zemědělské plodiny a není tedy ani součástí „Druhového seznamu“.

Nové odrůdy léčivých, aromatických a kořeninových rostlin již nelze klasicky registrovat, lze pouze požádat o udělení práva k odrůdě (prostřednictvím ÚKZÚZ). Práva lze udělit pro ČR nebo pro EU. Držitel práv k odrůdě má právo rozhodovat o odrůdě, tj. o udržovacím šlechtění a o množení. Jde o určitou formu ochrany duševního vlastnictví šlechtitele (investora) právě

proto, že šlechtění je velmi nákladný a dlouhodobý proces. Práva jsou zakotvena Mezinárodní úmluvou na ochranu práv k novým odrůdám rostlin (základem UPOV = Mezinárodní unie na ochranu práv k novým odrůdám rostlin). ČR je členem od roku 1993. Legislativně je toto ošetřeno nařízením Rady (ES) č. 2100/94 o odrůdových právech Společenství (závazné pro ČR od roku 2004) a zákonem č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin.

ÚKZÚZ přezkoumá požadavky zákona (novost, odlišnost, uniformita, stabilita a název) a provede zkoušky a popis. Po udělení osvědčení o právech k odrůdě žádný jiný subjekt (fyzická osoba, právnická osoba) nesmí bez souhlasu držitele práva k odrůdě odrůdu množit a prodávat osivo (tzn. uvádět do oběhu). Může však od držitele práv zakoupit „licenci“ a pak množit.

Za porušení tohoto zákona jsou peněžité sankce. Pro ochranu držitele práva k odrůdě na území Evropské unie se žádost aplikuje na Community Plant Variety Office, Angers, Francie.

Současný odrůdový sortiment registrovaných odrůd LAKR obsahuje u 28 druhů LAKR celkem 31 odrůd, které byly vyšlechtěny v období let 1941 - 2008. Další dvě odrůdy jsou pouze právně chráněné.

Odrůdový sortiment léčivých a aromatických rostlin v roce 2012:

Bazalka pravá – *Litra, Ohře*

Bedrník anýz – *Jaron*

Benedikt lékařský – *Krajový*

Divizna velkokvětá – *Zlata*

Heřmánek pravý – *Bohemia*

Jablečnick obecný – *Moravský*

Jestřabina lékařská – *Běla*

Jitrocel kopinatý – *Libor*

Kopr vonný – *Hanák, Oliver*

Koriandr setý – *Hrubčický*

Kozlík lékařský – *Trazalyt*

Levandule lékařská – *Krajová*

Libeček lékařský – *Magnus*

Lopuch větší – *Herkules*

Majoránka zahradní – *Marcelka*

Máta peprná – *Perpeta*

Meduňka lékařská – *Citra*

Měsíček lékařský – *Plamen*

Ostropestřec mariánský – *Silyb*

Rulík zlomocný - *Satan*

Řepík vonný - *Topas*

Saturejka zahradní - *Pikanta*

Sléz maurský - *Krajový*

Topolovka růžová – *Černá krajová*

Třezalka skvrnitá x T. tečkovaná – *Lenka*

Tymián obecný - *Krajový*

Včelník moldavský - *Leon*

Yzop lékařský – *Blankyt*

neregistrované:

Třezalka tečkovaná- *GOLD* (nereg., 2000

Martin Bauer GmbH + Megafyt)

Ostropestřec mariánský - *MIREL*, (2010,

MORAVOL - IREL)

Pramen: ÚKZÚZ

ZAHRANIČNÍ OBCHOD ČR S LAKR

Vývojem celní nomenklatury EU dochází ke sjednocování položek a vypouštění některých statisticky méně významných položek, resp. ke vzniku položek nových. Tímto byla dotčena od posledního vydání SVZ také oblast LAKR. Proto v této kapitole uvádíme pouze vývoj zahraničního obchodu s kořením a léčivými rostlinami, pro nevypovídající hodnotu byla vynechána skupina rostlinných šťáv a výtažků. Přehledný současný stav celní nomenklatury je uveden v příloze.

1. Zahraniční obchod s kořením

Bilance zahraničního obchodu s kořením vykazuje dlouhodobě záporné hodnoty. Dovoz koření do ČR se pohyboval v posledních letech na úrovni 6 tis. t. V roce 2010 meziročně vzrostl o 7 % na objem 7 249 t v hodnotě 536 mil. Kč. Hlavními dovozci koření do ČR byly především Španělsko, Polsko, Vietnam a Čína, hlavními komoditami pak směsi koření, paprika, pepř a také kmín (v roce 2009 19% podíl na dovozu, v roce 2010 téměř 10% podíl, v roce 2011 skoro 6% podíl). V roce 2010 bylo do ČR dovezeno koření z 18 % ze Španělska, dále pak z Polska (14 %), Číny a Vietnamu (po 11 %).

V roce 2011 vzrostl dovoz koření do ČR meziročně o 7 % na celkových 7 761 t v hodnotě 642 mil. Kč. Mezi největší dovozce patřilo Španělsko s 21% podílem na celkovém dovozu této komodity do ČR, dovoz z Číny představoval 14% podíl, z Vietnamu téměř 12% a z Polska 10% podíl.

Kolísání vývozu komodit skupiny koření je důsledkem kolísání objemu hlavní suroviny, tj. kmínu. V roce 2010 vývoz koření vzrostl oproti předchozímu roku o více než 11 % na objem 2 144,9 t v hodnotě 153,6 mil. Kč. V roce 2011 činil meziroční nárůst vývozu koření téměř 9 % a dosáhl 2 335,5 t. Kmín představoval tradičně nejsilnější exportní položku – v roce 2010 s více než 56% podílem, který v roce 2011 přesáhl 65 % (v roce 2009 to bylo 64 %). Vývoz koření z ČR směřoval v roce 2010 především na Slovensko (34 %), do Německa (18 %), Polska (16 %) a Rakouska (8 %). V roce 2011 bylo největší množství koření prodáváno na trzích Německa (30 %), Slovenska (26 %), Polska (15 %), Maďarska a Norska (po 6 %).

Bilance zahraničního obchodu s kořením ČR

kód KN 0904 - 0910

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Tuny	-4 228,7	-3 852,7	-4 759,9	-4 379,8	-4 853,1	-5 104,4	-5 425,8	-4 037,9
Tisíc Kč	-315 012,2	-297 218,8	-329 626,3	-301 532,7	-365 403,5	-382 840,0	-476 737,6	-346 239,6

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1.1.-30.9.2012

Vývoj dovozů koření do ČR (t)

Položka	Druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012**
CELKEM		5 754,8	5 833,2	6 749,9	6 709,1	6 778,7	7 249,3	7 761,3	5 637,6
<i>Z toho:</i>									
090411, 090412	Pepř drcený a nedrcený	1 148,4	1 102,2	1 355,0	975,5	1 182,8	1 177,3	1 328,2	940,5
090420 09042110 ¹⁾ 09042190 09042200	Paprika mletá a nemletá	2 529,6	2 413,7	2 464,5	2 214,7	2 321,0	2 649,4	2 854,1	2 029,3
0905	Vanilka	0,5	1,5	4,6	1,3	5,8	6,8	6,1	5,9
0906	Skořice drcená a nedrc.	224,7	290,3	297,2	254,2	300,0	305,0	343,4	292,5
0907	Hřebíček	44,2	52,3	39,2	47,1	45,4	46,4	39,1	27,8
090810 090811 ¹⁾ 090812	Muškatový oříšek	40,9	35,9	45,5	39,6	26,0	45,8	61,7	33,6
090820 090821 ¹⁾ 090822	Muškatový květ	17,6	16,3	13,9	15,7	19,1	17,4	17,7	11,1
090830 090831 ¹⁾ 090832	Amomy a kardamomy	6,5	14,4	6,9	29,0	25,9	28,5	54,6	7,7
090910	Anýz nebo badyán	29,5	35,6	47,6	58,4	28,6	38,5	29,7	zrušeno
090920 090921 ¹⁾ 090922	Koriandr	110,3	200,5	138,6	89,5	51,2	154,7	167,2	86,2
090930, 090940 090931 ¹⁾ 090932	Kmín	502,7	395,5	504,7	1 155,2	1 315,3	699,8	436,1	274,8
090950	Fenykl, jalovcové bobulky	75,7	75,2	90,9	56,0	109,8	61,0	92,4	zrušeno
090961 ¹⁾ 090962	Anýz, badyán, kořený kmín, fenykl, jalovcové bobulky	-	-	-	-	-	-	-	188,2
091010 091011 ¹⁾ 091012	Zázvor	229,0	296,3	673,5	973,3	716,4	884,7	1 246,7	1 090,0
091020	Šafrán drcený a nedr.	2,1	4,1	9,9	5,5	14,7	27,0	15,6	19,0
091030	Kurkuma	92,1	43,6	50,8	36,9	53,6	61,6	111,9	62,1
09109910	Semena pískavice	13,2	11,3	108,6	59,8	32,8	20,8	35,2	16,3
09109931	Mateřídouška	-	-	12,3	13,5	13,4	13,9	17,5	13,2
09109933 09109939	Tymián	38,4	162,4	17,6	48,8	28,3	89,9	32,5	30,6
09109950	Bobkový list	53,1	49,5	43,4	49,1	58,1	85,4	56,9	46,6
09109105	Kari	29,0	46,2	46,2	64,7	55,6	31,3	35,0	29,7
09109110 09109190	Směsi koření drcené i nedrcené	284,9	242,9	246,7	191,9	283,0*	559,7	567,0	192,0
09109991 09109999	Koření ost. drcené i nedrcené	282,4	343,5	532,3	329,4	374,9	244,4	212,4	240,6

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * upravená hodnota, ** období od 1.1.-30.9.2012; ¹⁾ kód KN pro rok 2012

Vývoj vývozu koření z ČR (t)

Položka	Druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
CELKEM		1 526,2	1 980,5	1 990,0	2 329,3	1 925,6	2 144,9	2 335,5	1 599,7
<i>Z toho:</i>									
090411, 090412	Pepř drcený a nedrcený	117,6	196,1	232,9	219,1	171,2	145,8	109,5	121,1
090420 09042110 ¹⁾ 09042190 09042200	Paprika mletá a nemletá	487,7	528,5	315,5	315,4	264,7	401,5	217,6	147,3
0905	Vanilka	1,1	0,8	0,3	0,3	0,5	0,8	0,5	0,5
0906	Skořice drcená a nedrc.	27,5	55,2	48,5	50,3	41,5	40,8	42,2	34,1
0907	Hřebíček	5,4	4,4	3,0	6,1	4,7	8,4	8,7	1,7
090810 090811 ¹⁾ 090812	Muškatové oříšky	1,6	1,8	2,5	5,1	3,5	5,4	4,3	3,0
090820 090821 ¹⁾ 090822	Muškatový květ	0,1	0,4	0,5	1,0	0,9	0,9	0,4	0,3
090830 090831 ¹⁾ 090832	Amomy a kardamomy	2,5	4,1	4,0	4,4	6,5	4,3	7,2	6,3
090910	Anýz nebo badyán	4,0	3,0	3,3	2,5	2,6	9,6	3,2	zrušeno
090920 090921 ¹⁾ 090922	Koriandr	40,7	133,2	37,1	31,0	15,4	8,7	114,5	16,7
090930, 090940 090931 ¹⁾ 090932	Kmín	701,5	913,2	1 225,6	1 481,0	1 238,9	1 208,2	1 524,1	639,2
090950	Fenykl, jalovcové bobulky	20,3	8,9	2,7	5,8	8,2	9,6	15,7	zrušeno
090961 ¹⁾ 090962	Anýz, badyán, kořený kmín, fenykl, jalovcové bobulky	-	-	-	-	-	-	-	51,6
091010 091011 ¹⁾ 091012	Zázvor	12,4	10,0	25,8	21,1	23,6	108,4	77,1	242,5
091020	Šafrán drcený a nedr.	0	0	0	0	3,6	7,4	2,7	2,6
091030	Kurkuma	0,2	0,3	1,6	10,3	2,9	4,6	7,7	5,4
09109910	Semena pískavice	0	0	1,5	0,9	7,9	0,3	0,2	0,0
09109931	Mateřídouška	-	-	1,8	7,8	1,3	2,7	7,8	1,4
09109933, 09109939	Tymián	5,6	5,5	1,5	24,4	31,4	60,4	5,1	7,1
09109950	Bobkový list	6,6	6,5	9,7	9,0	5,7	6,6	2,5	1,9
09109105	Kari	10,9	9,7	6,3	6,3	4,4	8,9	12,3	13,8
09109110 09109190	Směsi koření drcené i nedrcené	9,7	17,9	16,8	13,8	17,0	25,5	33,7	21,3
09109991 09109999	Koření ost. drcené i nedrcené	70,8	81,1	49,1	113,7	69,2	77,3	138,2	281,6

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1.1.-30.9.2012; ¹⁾ kód KN pro rok 2012

2. Zahraniční obchod s léčivými rostlinami

V zahraničním obchodu s léčivými rostlinami, nově dle celní nomenklatury rostlinami pro voňavkářství a farmacii, byla až do roku 2010 kladná obchodní bilance v hmotnostním vyjádření, bohužel nepodpořená finančním vyhodnocením – z ČR byly vyváženy levné suroviny ve velkém objemu. Hlavní exportní komoditou byla makovina, určená pro výhradního odběratele na Slovensku. Od roku 2011 můžeme zaznamenat pasivní obchodní bilanci jak v objemu, tak i ve finančním vyjádření, způsobenou především snížením vývozu makoviny z 5 323 t v roce 2010 na 1 536 t v roce 2011.

V roce 2011 bylo do ČR dovezeno 3 877 t rostlin pro farmaceutické a kosmetické zpracování, a to v podstatě (99,9 %) pouze v položce „části rostlin ostatní“. V objemu dovozu je to po roce 2005 (4 041 t) druhý nejvyšší dovoz. Nejvíce dovezených léčivých rostlin pocházelo, tak jako v minulých letech, z Polska, Německa, Bulharska a Kanady.

Pokud se vývozu týká, bylo v roce 2011 vyvezeno pouze 2 555 t rostlin pro voňavkářství a farmacii, což ve srovnání s vývozem 5 968 t v roce 2010 představuje pokles o 57 %. Na tomto vývoji se podílí především meziročně výrazný pokles vývozu makoviny o -71 %. Do roku 2010 makovina představovala v průměru 88% podíl na objemu vývozu léčivých rostlin.

Bilance zahraničního obchodu

s rostlinami pro voňavkářství a farmacii apod. ČR

kód KN 1211

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Tuny	+71,3	+1 120,3	+1 047,70	+2 477,2	+2 933,00	+3 297,6	-1 322,1	-1 865,0
Tisíc Kč	-154 688,0	-97 446,2	-57 869,7	-30 533,4	-48 716,8	-30 318,6	-130 070,0	-100 696,0

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1.1. – 30.9.2012

Vývoj dovozů rostlin pro voňavkářství a farmacii apod. do ČR (t)

Položka	Druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
CELKEM									
Z toho:		4 041,1	2 365,2	2 216,4	2 157,4	2 487,8	2 670,0	3 877,1	2 757,0
-	Kořeny lékořice	8,2	8,7	-	-	-	-	-	-
121120	Kořeny ginsengu (ženšenu)	2,1	2,3	1,1	1,7	3,7	1,4	1,3	1,5
121140	Maková sláma (makovina)	0,1	64,9	0,1	0	0	0	0	0
12119085	Části rostlin ostatní	4 030,2	2 289,3	2 215,1	2 155,7	2 484,1	2 668,6	3 875,8	2 755,5

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1.1. – 30.9.2012

Vývoj vývozu rostlin pro voňavkářství a farmacii apod. z ČR (t)

Položka	Druh	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
CELKEM									
Z toho:		4 112,4	3 485,5	3 264,1	4 634,6	5 420,8	5 967,6	2 555,0	892,0
-	Kořeny lékořice	0,1	3,2	-	-	-	-	-	-
121120	Kořeny ginsengu (ženšenu)	0,1	0	0,1	0,1	0,2	0,1	0	0
121140	Maková sláma (makovina)	3 427,7	3 013,9	2 699,7	4 034,2 ¹⁾	4 790,4	5 323,0 ¹⁾	1 536,2	333,1
12119085	Části rostlin ostatní	684,5	468,5	564,3	600,3	630,2	644,5	1 018,8	558,6

Pramen: Statistika zahraničního obchodu, ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ upravená hodnota, * období od 1.1. – 30.9.2012

PRODUKCE A ZAHRANIČNÍ OBCHOD S KMÍNEM V ČR

Kmín kořený si stále drží postavení významné plodiny českého zemědělství i důležité exportní komodity. Důkazem toho je i získání chráněného označení původu pro produkt „ČESKÝ KMÍN“ podle nařízení Rady (ES) č. 510/2006, o ochraně zeměpisných označení a označení původu zemědělských produktů a potravin. Základními parametry pro využití přidělené známky je vymezení oblasti pěstování - ČR, použití registrované odrůdy kmínu dvouleté formy a také kvalita nažek, která je dána minimálním obsahem silice 2,8 %.

Pěstování kmínu má v ČR dlouhou tradici šlechtění, výzkumu i samotného pěstování. Právě tato tradice přinesla kmínu specifické postavení mezi kořeninovými rostlinami i obecně mezi zemědělskými komoditami. Limitujícím faktorem pěstování kmínu v tuzemském prostředí je vývoj cen (v případě kmínu cyklické kolísání) – rozsah pěstebních ploch tento vývoj v podstatě kopíruje. V posledních letech se přidává také poptávka po levném (tudíž méně kvalitním) produktu. Kmín byl v roce 2009 sklizen z 1 944 ha, což oproti roku 2008 představovalo 30% nárůst pěstebních ploch. Produkce v tomto roce dosáhla 1 405 t s výnosem 0,72 t/ha. V roce 2010 výrazně vzrostly sklizňové plochy kmínu na 3 670 ha, sklizeno bylo 2 619 t s výnosem 0,71 t/ha. K dalšímu nárůstu jeho pěstování na 4 372 ha (o 19 %) došlo i v roce 2011, s výnosem 0,79 t/ha a celkovou produkcí kmínu 3 475 t. V důsledku této vysoké sklizně a následného snížení ceny poklesly v roce 2012 osevňovací plochy na 2 954 ha, což představuje cca 67 % plochy kmínu v roce 2011.

Dle sdružení Český kmín je důvodem tohoto vývoje především chování českých pěstitelů v reakci na vývoj cen kmínu, tj. v podstatě kopírování cyklického vývoje (cca 8letý cyklus, tj. 4 roky klesání cen k jejich minimu a 4 roky nárůst cen kmínu). Dále tato změna chování tuzemského trhu poukazuje na následující: ČR jako uznávaný evropský exportér se může dostat do situace, kdy není schopen zajistit zásobování domácího trhu z tuzemské produkce a zároveň je tato domácí produkce ohrožena zahraniční konkurencí.

Vývoj ploch a produkce kmínu v ČR

Rok	Sklizňová plocha v ha	Produkce v t	Výnos v t/ha
1985	3 692	2 215	0,60
1990	6 124	6 549	1,07
1995	6 000	5 000	0,83
2000	2 210	1 800	0,75
2001	2 500	2 600	1,10
2002	2 700	2 449	0,91
2003	2 500	2 375	0,95
2004	2 100	1 050	0,50
2005	1 850	1 758	0,95
2006	1 620	1 701	1,05
2007	2 319	1 603	0,80
2008	1 490*	1 411*	0,95*
2009	1 944*	1 405*	0,72*
2010	3 670*	2 619*	0,71*
2011	4 372*	3 475*	0,79*

Pramen: sdružení ČESKÝ KMÍN, ČSÚ

Poznámka: * ČSÚ

Přehled cen zemědělských výrobců kmínu v ČR (Kč/kg)

Rok	2003	2005	2007	2008	2009	2009	2010	2011	2012
Cena (Kč)	22 - 38	17 - 24	23 - 40	20 - 40	40 - 41	40 - 41	37 - 43	25 - 32	20 - 25

Pramen: MZe, sdružení ČESKÝ KMÍN

Přehled spotřebitelských cen kmínu v ČR (Kč/100 g)

Rok/měsíc	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
2006	25,14	24,95	25,52	26,63	26,83	27,01	27,49	26,11	25,53	26,03	25,89	25,69
2007	25,51	25,45	26,31	27,03	27,93	26,48	26,63	26,91	24,92	24,09	25,78	26,48
2008	26,43	27,01	26,51	26,77	27,96	28,37	29,72	30,32	30,76	31,18	31,36	30,63
2009	31,28	31,16	31,45	31,46	31,19	30,42	31,93	31,44	30,84	31,1	30,66	30,95
2010	31,65	31,79	31,46	31,58	31,48	32,1	32,89	32,54	31,38	29,79	29,84	28,36
2011	28,43	28,35	30,38	30,49	30,6	30,54	30,75	30,02	29,24	29,23	29,83	30,39
2012	31,56	31,34	32,39	32,45	31,85	30,85	31,58	31,45	32,30	31,52		

Pramen: ČSÚ

Kmín je českou významnou **exportní komoditou** s dlouhodobě pozitivní bilancí zahraničního obchodu. Z hlediska kalendářních roků byl proto rok 2009 výjimečný, bilance zahraničního obchodu dosáhla záporné hodnoty, od roku 2010 se dle statistiky zahraničního obchodu opět vrátila do původní hladiny. Z pohledu marketingového roku, který kopíruje přirozený cyklus pěstování a sklizně, si kmín kladnou bilanci v roce 2009 udržel. Každoročně je z ČR vyvezeno v průměru 50 % tuzemské produkce.

Bilance zahraničního obchodu ČR s kmínem podle kalendářních roků

Ukazatel	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Množství v t	1 902,3	198,9	517,7	720,9	325,7	-76,4	508,3	1 088,0
Hodnota v tis. Kč	50 205,4	-1 416,3	960,7	12 830,8	3 412,3	-2 847,1	10 537,1	30 256,8

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

**Bilance zahraničního obchodu ČR s kmínem podle marketingových roků
(kód KN 0909 3000, 0909 4000, 0909 3100, 0909 3200)**

Ukazatel	2003/04	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Množství v t	2 013,7	283,0	892,9	173,1	552,7	87,6	920,2	641,4
Hodnota v tis. Kč	48 361,3	-834,3	11 447,4	93,6	11 695,0	2 627,4	24 286,8	16 331,4

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: marketingový rok u kmínu 1. 7. – 30. 6.

Dovoz kmínu zaznamenal v letech 2005 - 2009 výrazný nárůst, k nejvýraznějšímu skoku došlo v roce 2008, kdy se objem dovezeného kmínu více než zdvojnásobil. I v roce 2009 bylo do ČR dovezeno 1 315 t kmínu v hodnotě téměř 62 mil. Kč, tj. o 14 % více než v roce 2008. Od roku 2010 dovoz kmínu klesá. V roce 2010 se snížil meziročně téměř o 47 % na objem 700 t v hodnotě 41 mil. Kč a v roce 2011 o dalších téměř 38 % na objem 436 t v hodnotě 26 mil. Kč.

Oproti tomu **vývoz kmínu** z ČR v podstatě stagnuje, od výrazného poklesu v letech 2005 a 2006 ročně dosahuje objemu více než 1 200 t. V roce 2009 bylo z ČR vyvezeno 1 239 t kmínu v hodnotě 59 mil. Kč. Tím se, jak již bylo uvedeno, dostala bilance zahraničního obchodu poprvé do záporných hodnot. V roce 2010 objem vyvezeného kmínu opět mírně poklesl (o méně než 3 %) na 1 208 t v hodnotě téměř 52 mil. Kč – s ohledem na snížení dovozu kmínu však konečná bilance zahraničního obchodu kmínem v roce 2010 nabyla opět kladné hodnoty. V roce 2011 vývoz kmínu vzrostl meziročně o 26 % na 1 524 t v hodnotě 56 mil. Kč.

Mezi hlavní dovozce kmínu do ČR patřilo tradičně Finsko, Polsko a Slovensko, k nimž se postupně významně připojila Kanada a následně také Egypt. V roce 2009/10 dosáhl největšího podílu na dovozu kmínu do ČR Egypt (40 %), dále pak Kanada (17 %), Polsko (14 %) a Rakousko (13 %). V sezóně 2010/11 bylo největším dodavatelem kmínu Polsko (34% podíl na celkovém dovozu), následovaly Kanada (21 %), Slovensko (12 %), Finsko (11 %) a Rakousko (10 %). V roce 2011/12 se největším dodavatelem kmínu stalo opět Finsko (se 44 % podílem na celkovém objemu dovezeného kmínu), následovalo Polsko (20% podíl), Slovensko (15 %) a Rakousko (7 %).

Na druhé straně směřuje kmín z ČR do obvyklých destinací – do Rakouska, na Slovensko a do Polska. V roce 2009/10 byl poměr následující: Slovensko (37 %), Polsko (29 %), Rakousko (16 %) a Rusko (4 %). V sezóně 2010/11 kmín směřoval zejména na Slovensko (31 %), do Německa (téměř 23 %), Polska (21 %) a Rakouska (8 %). V sezóně 2011/12 největší objemy kmínu směřovaly opět na Slovensko (29 %), do Maďarska (25 %), Polska (16 %) a Německa (13 %).

Dovoz kmínu do ČR podle kalendářních roků

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Množství v t	502,7	395,5	504,7	1 155,2	1 315,3	699,8	436,1	274,8
Hodnota v tis. Kč	20 548,6	19 275,7	20 700,7	55 272,2	61 824,1	41 238,3	25 617,4	12 328,6

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 9. 2012

Vývoz kmínu z ČR podle kalendářních roků

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
Množství v t	701,6	913,2	1 225,6	1 480,9	1 238,9	1 208,2	1 524,1	639,2
Hodnota v tis. Kč	19 132,3	20 236,4	33 531,5	58 684,5	58 977,0	51 795,4	55 874,2	22 632,3

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 9. 2012

Dovoz kmínu do ČR podle marketingových roků

Ukazatel	2003/04	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Množství v t	151,3	377,5	397,4	973,7	934,2	1 155,1	608,4	440,6
Hodnota v tis. Kč	13 638,4	18 186,8	18 296,9	41 606,9	50 724,9	54 468,1	36 004,5	21 909,9

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: marketingový rok u kmínu 1. 7. – 30. 6.

Vývoz kmínu z ČR podle marketingových roků

Ukazatel	2003/04	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Množství v t	2 165,0	660,5	1 290,3	1 146,8	1 486,9	1 242,7	1 528,6	1 082,0
Hodnota v tis. Kč	61 999,7	17 352,5	29 744,3	41 700,5	62 419,9	57 095,5	60 291,3	38 241,3

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: marketingový rok u kmínu 1. 7. – 30. 6.

Přehled zahraničního obchodu ČR s kmínem v marketingových rocích podle států

Rok 2008/09	DOVOZ		VÝVOZ		OBCHODNÍ BILANCE	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
celkem	934,2	50 724,9	1 486,9	62 419,9	552,7	11 695,0
<i>z toho:</i>						
Dánsko	0,0	0,0	3,0	420,0	3,0	420,0
Egypt	6,0	272,6	0,0	0,0	-6,0	-272,6
Finsko	4,5	432,8	0,0	0,0	-4,5	-432,8
Kanada	265,9	13 764,2	0,0	0,0	-265,9	-13 764,2
Litva	0,0	0,0	23,0	1 143,4	23,0	1 143,4
Maďarsko	12,0	799,2	24,2	1 272,6	12,2	473,3
Německo	3,7	227,3	52,2	1 737,7	48,5	1 510,4
Nizozemsko	60,0	2 624,2	0,0	0,0	-60,0	-2 624,2
Polsko	386,3	18 473,9	228,9	9 408,2	-157,4	-9 065,7
Rakousko	93,7	8 150,7	751,2	28 170,0	657,5	20 019,3
Rumunsko	0,0	0,0	5,9	312,6	5,9	312,6
Rusko	0,0	0,0	42,0	2 059,2	42,0	2 059,2
Slovensko	94,7	5 289,0	326,3	16 153,1	231,6	10 864,1
Ukrajina	0,0	0,0	26,0	1 312,6	26,0	1 312,6

Rok 2009/10	DOVOZ		VÝVOZ		OBCHODNÍ BILANCE	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
celkem	1 155,1	54 468,1	1 242,6	57 095,4	87,5	2 627,3
<i>z toho:</i>						
Bělorusko	0,0	0,0	10,0	485,8	10,0	485,8
Egypt	461,6	13 204,2	0,0	0,0	-461,6	-13 204,2
Indie	7,4	299,0	0,0	0,0	-7,4	-299,0
Kanada	200,1	10 582,1	0,0	4,9	-200,1	-10 577,2
Litva	0,0	0,0	45,7	2 033,3	45,7	2 033,3
Maďarsko	0,2	12,7	34,1	1 485,3	33,9	1 472,6
Německo	0,7	90,2	25,0	1 087,2	24,3	996,9
Nizozemsko	29,7	1 402,7	0,0	0,0	-29,7	-1 402,7
Polsko	157,9	11 250,7	357,0	14 677,8	199,1	3 427,1
Rakousko	153,3	9 932,7	198,0	9 930,0	44,8	-2,8
Rumunsko	0,0	0,0	20,1	952,8	20,1	952,8
Rusko	0,0	0,0	58,0	2 380,9	58,0	2 380,9
Slovensko	135,8	6 989,5	458,2	22 180,3	322,4	15 190,8
Ukrajina	0,0	0,0	33,0	1 435,3	33,0	1 435,3

Rok 2010/11	DOVOZ		VÝVOZ		OBCHODNÍ BILANCE		
	Stát	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
celkem		608,4	36 004,5	1 528,6	60 291,3	920,2	24 286,8
<i>z toho:</i>							
Egypt		50,0	1 713,7	0,0	0,0	-50,0	-1 713,7
Finsko		67,7	2 662,1	3,4	641,1	-64,3	-2 021,0
Indie		1,9	273,2	10,0	1 097,5	8,1	824,3
Izrael		3,8	557,2	0,0	0,0	-3,8	-557,2
Kanada		129,8	7 572,6	0,0	2,2	-129,8	-7570,4
Litva		0,0	0,0	19,8	876,5	19,8	876,5
Maďarsko		0,0	0,0	68,3	2 495,5	68,3	2495,5
Německo		4,5	554,5	343,8	13 037,0	339,3	12 482,5
Nizozemsko		4,5	262,1	70,8	2 635,2	66,3	2 373,1
Polsko		204,8	12 031,8	321,6	8 920,1	116,8	-3 111,7
Rakousko		58,6	5 386,5	126,0	5 497,8	-67,4	-111,3
Rumunsko		0,0	0,0	48,0	1 874,1	48,0	1 874,1
Rusko		0,0	0,0	22,0	822,0	22,0	822,0
Slovensko		74,2	4 255	8469,0	21 544,4	8 394,8	17 289,4
Sýrie		4,2	366,6	0,0	0,0	-4,2	-366,6

Rok 2011/12	DOVOZ		VÝVOZ		OBCHODNÍ BILANCE		
	Stát	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
celkem		440,6	21 909,9	1 082,0	38 241,3	641,4	16 331,4
<i>z toho:</i>							
Egypt		0,5	61,1	0,0	0,0	-0,5	-61,1
Finsko		194,4	5 654,4	0,0	0,0	-194,4	-5 654,4
Indie		2,7	385,9	0,0	0,0	2,7	385,9
Litva		0,3	13,7	8,1	626,5	7,8	612,8
Maďarsko		0,2	4,9	265,8	6 674,0	265,6	6 642,1
Německo		13,6	1 078,7	144,1	5 003,7	130,5	3 925,0
Nizozemsko		0,9	39,3	0,0	0,0	-0,9	-39,3
Polsko		89,6	4 764,7	167,2	4 241,4	-77,6	-523,3
Rakousko		30,0	2 841,3	76,3	3 792,2	46,3	950,9
Rumunsko		0,0	0,0	50,5	1 240,8	50,5	1 240,8
Rusko		0,0	0,0	41,0	1 288,9	41,0	1 288,9
Slovensko		66,6	4 416,1	313,0	14 320,9	246,4	9 904,8
Sýrie		19,3	1 142,8	0,0	0,0	-19,3	-1 142,8

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

PŘÍLOHA

KAPITOLA 9

KÁVA, ČAJ, MATÉ A KOŘENÍ

Poznámky

1. Směsi produktů čísel 0904 až 0910 se zařazují takto:

- a) směsi dvou nebo více produktů téhož čísla se zařazují do tohoto čísla;
- b) směsi dvou nebo více produktů patřících do různých čísel se zařazují do čísla 0910.

Přísada jiných látek k produktům čísel 0904 až 0910 (nebo ke směsím uvedeným v odst. 1 písm. a) nebo b) výše nemá vliv na jejich zařazení za předpokladu, že si takto vzniklé směsi zachovávají podstatný charakter zboží těchto čísel. V opačném případě tyto směsi nepatří do této kapitoly; jde-li o kořenici směsi nebo o směsi přísad pro ochucení, zařazují se do čísla 2103.

2. Do této kapitoly nepatří pepř kuberbový (*Piper cubeba*) ani jiné produkty čísla 1211.

Kód KN	Popis zboží	Smluvní celní sazba v roce 2012 (%)
0904	Pepř rodu <i>Piper</i>; sušené nebo drcené nebo mleté plody rodu <i>Capsicum</i> nebo <i>Pimenta</i>:	
0904 11 00	- Pepř: - - Nedrcený ani nemletý	-
0904 12 00	- - Drcený nebo mletý	4
	- Plody rodu <i>Capsicum</i> nebo rodu <i>Pimenta</i>	
0904 21	- - Sušené nedrcené ani mleté	
0904 21 10	- - - Sladká paprika	9,6
0904 21 90	- - - Ostatní	-
0904 22 00	- - Drcené nebo mleté	5
0905	Vanilka	6
0906	Skořice a květy skořicovníku	
0906 11 00	- Nedrcené ani nemleté	
0906 19 00	- - Skořice (<i>Cinnamomum zeylanicum</i> Blume)	-
0906 20 00	- - Ostatní	-
	- Drcené nebo mleté	-
0907	Hřebíček (celé plody, květy a stopky)	8
0908	Muškatový oříšek, muškátový květ, a kardamom	-
0909	Semena anýzy, badyánu, fenyklu, kmínu nebo kořeného kmínu; jalovcové bobulky:	
0909 21 00	Semena koriandru: - - Nedrcená ani nemletá	-
0909 22 00	- - Drcená nebo mletá	-
0909 31 00	Semena kmínu: - - Nedrcená ani nemletá	-
0909 32 00	- - Drcená nebo mletá	-
0909 61 00	- Semena anýzy, badyánu, kořeného kmínu nebo fenyklu; jalovcové bobulky: - - Nedrcené ani nemleté	-
0909 62 00	- - Drcené nebo mleté	-
0910	Zázvor, šafrán, kurkuma, tymián, bobkový list, kari a jiná	

	koření:	
	- Zázvor	
0910 11 00	- - Nedrcený ani nemletý	-
0910 12 00	- - Drcený nebo mletý	-
	- Šafrán	
0910 20 10	- - Nedrcený ani nemletý	-
0910 20 90	- - Drcený nebo mletý	8,5
	- Kurkuma	
0910 30 00	- Ostatní koření	-
	- - <i>Směsi uvedené v poznámce 1 písm. b)</i>	-
0910 91 05	- - - Kari	-
	- - - Ostatní	
0910 91 10	- - - - Nedrcené ani nemleté	-
0910 91 90	- - - - Drcené nebo mleté	12,5
0910 99	- - <i>Ostatní</i>	
0910 99 10	- - - Semena pískavice	-
	- - - Tymián	
	- - - - Nedrcený ani nemletý	
0910 99 31	- - - - - Mateřídouška (<i>Thymus serpyllum</i>)	-
0910 99 33	- - - - - Ostatní	7
0910 99 39	- - - - Drcený nebo mletý	8,5
0910 99 50	- - - Bobkový list	7
	- - - Ostatní	
0910 99 91	- - - - Nedrcené ani nemleté	-
0910 99 99	- - - - Drcené nebo mleté	12,5

KAPITOLA 12

OLEJNATÁ SEMENA A OLEJNATÉ PLODY; RŮZNÁ ZRNA, SEMENA A PLODY; PRŮMYSLOVÉ NEBO LÉČIVÉ ROSTLINY; SLÁMA A PÍCNINY

Poznámky

1. Do čísla 1207 patří, *inter alia*, palmové ořechy a jádra, bavlníková semena, skočcová semena, sezamová semena, hořčičná semena, světlicová semena, maková semena a semena karité (semena máslovníku). Do tohoto čísla nepatří produkty čísel 0801 nebo 0802 ani olivy (kapitola 7 nebo 20).

2. Do čísla 1208 patří nejen neodtučněná mouka a krupice, ale také mouka a krupice částečně nebo úplně odtučněné a poté zcela nebo částečně znovu doplněné svým původním olejem. Do tohoto čísla však nepatří zbytky čísel 2304 až 2306.

3. Pro účely čísla 1209 se řepná semena, travní semena, semena okrasných květin, semena zeleniny, semena ovocných a lesních stromů, semena vikve (jiná než semena druhu *Vicia faba*) nebo vlčího bobu považují za „semena k setí“. Do čísla 1209 však nepatří, i když jsou určeny k setí, následující:

- a) luštěniny nebo kukuřice cukrová (kapitola 7);
- b) koření nebo jiné produkty kapitoly 9;
- c) obiloviny (kapitola 10) nebo
- d) produkty čísel 1201 až 1207 nebo čísla 1211.

4. Do čísla 1211 patří, *inter alia*, následující rostliny nebo jejich části: bazalka, brutnák lékařský, ginseng (ženšen), yzop, lékořice, všechny druhy máty, rozmarýna, ruta, šalvěj a pelyněk.

Do čísla 1211 však nepatří:

- a) léky kapitoly 30;
  - b) voňavkářské, kosmetické nebo toaletní přípravky kapitoly 33 nebo
  - c) insekticidy, fungicidy, herbicidy, dezinfekční nebo podobné výrobky čísla 3808.
5. Pro účely čísla 1212 výraz „chaluhy a jiné řasy“ nezahrnuje:
- a) neživé jednobuněčné mikroorganismy čísla 2102;
  - b) kultury mikroorganismů čísla 3002 nebo
  - c) hnojiva čísel 3101 nebo 3105.

Kód KN	Popis zboží	Smluvní celní sazba v roce 2012 (%)
1211	Rostliny a části rostlin (včetně semen a plodů) používané zejména ve voňavkářství, ve farmacii nebo jako insekticidy, fungicidy nebo k podobným účelům, čerstvé nebo sušené, též řezané, drcené nebo v prášku:	
1211 20 00	- Kořeny ginsengu (ženšenu)	-
1211 30 00	- Listy koky	-
1211 40 00	- Maková sláma	-
1211 90	- Ostatní:	
1211 90 30	- - Tonková semena	3
1211 90 85	- - Ostatní	-